

Lietuva - sugyvenimo su kaimynais pavyzdys

Lietuvos prezidentas kalbėjo Jungtinėse Tautose

Niujorkas, spalio 24 d. - Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas savo kalboje Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialioje jubiliejinėje sesijoje antradienį pristatė Lietuvą, kaip pavyzdį gero sugyvenimo su kaimyninėmis valstybėmis.

Pradėdamas savo kalbą, jis išreiškė ir daugelio kitų šalių vadovų išreikštus lūkesčius šios organizacijos atžvilgiu: „Visus, susirinkusius čia - svarbiausioje mūsų planetos salėje - jungia viltis ir tikėjimas nauja pasaulio tvarka. Pasauliu, kuris būtų paremtas tautų vienybe taikos ir gerovės Žemėje vardan. Šiandien ne tik iškilios datos proga mes privalome atsisąjūgti į šios unikalią organizaciją patirti. Privalome efektyviai priderinti bei sukurti naujus Jungtinių Tautų kolektyvinius mechanizmus dabarties bei ateities iššūkiams įveikti.“

„Suirus (dviejų politinių ašių) sistamai, pasaulis žymiai atšiauriau susiduria su senomis, nekontroliuojamomis problemomis - migracijos, demografijos, gamtos nuniokojimo. Naujai iškyla taikos išsaugojimo, socialinio teisingumo bei demokratijos įtvirtinimo klausimai.“

„Mes Lietuvoje matome valstybės pareigą efektyviu valdymu bei ekonominės-socialinės sistemos stabilumu užtikrinti žmogaus saugumą bei jo gerovę. Kartu siekiame sukurti pilietinę visuomenę, kuri galėtų aktyviai ir atsakingai dalyvauti sprendžiant tarptautines problemas.“

„Šiandien Lietuva didžiuojasi geros kaimynystės principais grįstais bei teisiškai įtvirtintais santykiais su visais savo kaimynais. Tam teko įveikti ir nepalankius istorinius stereotipus, ir bandžiusi naujai atgimti įtarmą bei nepasitikėjimą. Pasaulyje būtų pasiekta didžiulė pažanga, jei tokius dalykiškus santykius su visais kaimynais pavyktų palaikyti daugumai kitų valstybių.“

Savo kalboje prezidentas Brazauskas iškėlė ir Lietuvos paramą Jungtinių Tautų taikos iniciatyvoms ir taikos palaikymo misijoms: „Šiandien ypač išaugo Jungtinių Tautų vaidmuo tarptautinio saugumo ir taikos sferoje. Lietuva remia Jungtinių Tautų vadovaujantį vaidmenį taikos palaikymo operacijose, pasisako už „Darbotvarkės Tūkštą“ idėjas.“

„Šiandienos realijos patvirtina, kad po šaltojo karo pasaulyje vietoje ideologinės konfrontacijos ima vyrauti ilgalaikiai lokalūs konfliktų židiniai. Siekiant užkirsti kelią kariniams konfliktams bei juos lydinčioms humanitarinėms krizėms, ypač išaugo preventyvinės diplomatijos svarba. Todėl Lietuva vertina Organizacijos veiklą šioje srityje, kaip ir pokonfliktinių situacijų suregulavimą (t.y. taikos palaikymo misijose - Red.).“

Tačiau paminėjęs pasaulinės organizacijos užduočių svarbą, savo kalboje Algirdas Brazauskas pabrėžė ir regioninių organizacijų svarbą ir konkretnesnių jų tikslų pasiskirstymą,

užtikrinant saugumą ir ekonominį stabilumą: „Naujoji era reikalauja efektyvesnio regioninių struktūrų - Europos Sąjungos, ESBO (Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos), NATO ir Vakarų Europos Sąjungos sąveikos ir panaudojimo. Mes pasisakytume už griežtesnį tikslų bei užduočių pasiskirstymą, didesnį veiksmų koordinavimą Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijose ir preventyvių diplomatijos misijose. Lietuva aktyviai dalyvauja šiose Jungtinių Tautų iniciatyvose ir linkusi savo indėlį į tarptautinį saugumą padidinti.“

„Lietuva gerai supranta, kad kitų Jungtinių Tautų būti negali. Kartu suvokiame pribrendusią Jungtinių Tautų reformos būtinybę.“

„Jungtinės Tautos, kaip ir pasaulio bendruomenė, lydi ne tik sėkmės. Organizacija nespėja vyti besikeičiančių pasaulinės bendruomenės poreikių. Todėl Jungtinės Tautos atsideda gilioje krizėje ir yra sunkioje finansinėje būklėje. Deja, tai rodo ir aiškų Jungtinių Tautų narių kolektyvinės valios trūkumą.“

Prez. Algirdas Brazauskas

„Reformą pradėti reikėtų nuo Jungtinių Tautų sistemos stiprinimo ir Saugumo Tarybos išplėtimo. Lietuva remia Vokietijos ir Japonijos jungimą į nuolatinę Tarybos narių sudėtį ir siekia užtikrinti deramą mažų valstybių interesų atstovavimą šioje struktūroje. Organizacija privalo ryžtingai atsakyti į naujos epochos iššūkius žmonijai: tarptautinį nusikalstamumą, narkotikų prekybą, terorizmą, AIDS ligos plitimą.“

Pasisakęs už Jungtinių Tautų reformavimą demokratine linkme, Lietuvos prezidentas išpėjo, kad tarptautinio karinio Saugumo nebūtų siekiama žmonių socialinių reikmių sąskaita:

„Tarptautinės taikos ir saugumo prioritetai mums yra neginčytini. Tačiau Jungtinių Tautų tarptautinio saugumo ir taikos palaikymo funkcijos neturėtų būti vykdomi ekonominių bei socialinių programų sąskaita. Mes sieksime, kaip tai pareiškėme tarptautinėse konferencijose Kopenhagoje ir Pekine, kad pereinamojo laikotarpio valstybių ekonominės ir socialinės politikos poreikiai bei prioritetai būtų atspindimi „Darbotvarkės Vystymuisi“.“

Lietuvoje rugsėjo 9 d. ir naktį prie Kryžių Kalno netoli Šiaulių Lietuvos jaunimas bendravo su Šv. Tėvu televizijos tiltu, kuris juos jungė su juo ir su pasaulio katalikišku jaunimu, susirinkusio Loreto mieste Italijoje.

Nuotr. Prano Abelio

Seimo pirmininkas nori paskubinti interpeliacijos vyriausybei svarstymą

Vilnius, spalio 20 d. (AGEP) - Konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius teigia, kad Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pageidavo, jog interpeliacija premjerui Adolfui Šleževičiui būtų apsvastyta dar iki spalio 28 d. įvyksiančio LDDP sauvaziavimo. „Tai mums duoda peno apmąstymams“, sakė A. Kubilius penktadienį spaudos konferencijoje.

Česlovas Juršėnas yra LDDP narys, tačiau nepriklauso Seime esančioms frakcijoms.

Audrius Kubilius pažymėjo, kad jau spalio 23 d. tikimasi parengti galutinį, su kitomis opozicinėmis frakcijomis suderintą interpeliacijos premjerui

tekstą, kurį konservatorių partijos valdyba patvirtino spalio trečią savaitę.

Rugsėjo pabaigoje konservatoriai nutarė siekti vyriausybės atstatydimui, apkaltinę ministrų kabinetą įmoniu žlugdymu, Lietuvos žmonių nuskurdinimu, valstybės prasiskolinimu, korupcijos palaikymu ir suartėjimu su nusikalstamomis ekonominėmis struktūromis. Jūs parėmė krikščionių demokratų, socialdemokratų, demokratų bei tautininkų frakcijas.

Paklaustas, ar interpeliacijos tekstas nebuvo pasiūlytas pasirašyti LDDP nariams, Kubilius

pasakė, kad kol kas „sunku suvokti LDDP vidines struktūras“. Jis leido suprasti, kad neiški poziciją yra LDDP frakcijai priklausančių Socialistų bei Valstiečių partijas remiančių žmonių bei tokių, kaip nesenai apie savo pasitraukimą iš valdančiosios frakcijos pareiškęs Kęstutis Jaskėlevičius.

Anot Kubiliaus, jokių abejonių nekeltai tai, kad opozicijai pavyks surinkti būtinus 28 Seimo narių parašus interpeliacijai svarstyti, tačiau vargu, ar jai pavyks priversti vyriausybę atsistatydinti. Kad toks nutarimas būtų priimtas, turi balsuoti daugiau nei pusė visų Seimo narių, dabar - 70 parlamentarų. Tad konservatorių iniciatyvą turėtų palaikyti ir keli valdančiosios LDDP frakcijos nariai.

S. Stomos bylą toliau tirs kitas tardytojas

Vilnius, spalio 17 d. (AGEP) - Buvusio „Lietuvos aid“ redaktoriaus Sauliaus Stomos byla perduodama kitam tardytojui, nes norima apmąstyti aistras ir iširti šią bylą „kuo objektyviau“. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, naujasis tardytojas kol kas nežino, ar Sauliui Stomai bus pareikštas kaltinimas dėl „Lietuvos aid“ bendrovei priklausiusio žurnalo „Veidas“ perdavimo. Buvusi tardytoja gegužės mėnesį minėjo, kad, perdavęs šį žurnalą, pinigai nepateko į bendrovės kasą.

Saulius Stoma nutarė kol kas nespauzdinti savo prisiminimų, nes juos pradėjo rašyti tik išėjęs iš kalėjimo ir rašydavo naktimis. Žurnalistas jaučiasi pavargęs ir labiau išsekęs negu išėjimas iš kalėjimo. Stoma ketina išleisti knygą ir mano, kad ji atspirs.

ypač spaudą, veikia nematomi požeminiai finansiniai vandenys, kurie gali girdyti netgi du visiškai priešingus kraštutinius dienraščius.“

Saulius Stoma nutarė kol kas nespauzdinti savo prisiminimų, nes juos pradėjo rašyti tik išėjęs iš kalėjimo ir rašydavo naktimis. Žurnalistas jaučiasi pavargęs ir labiau išsekęs negu išėjimas iš kalėjimo. Stoma ketina išleisti knygą ir mano, kad ji atspirs.

Landsbergis: Kas prisiims atsakomybę už korupciją?

Vilnius, spalio 23 d. (Elta) - Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje pareiškė, kad dėl šalyje įsigalėjusios korupcijos kalta Lietuvos Demokratinė Darbo Partija bei jos vadovaujantys asmenys. Netrukus įvyksiančioje LDDP konferencijoje, sakė jis, opozicija tikisi atsakymo į du pagrindinius klausimus: ar atsakomybę už korupciją ir vagystes prisiims visa partija, ar politinė atsakomybė teks jos vadovams.

Jeigu atsakomybę prisiims visa partija, tai ar kada nors ji nebus paskelbta nusikalstama partija? - retoriškai klausė Vytautas Landsbergis.

Seimo opozicijos vadas kritikavo prezidentą ir vyriausybę už tai, kad nesaugomos sienos su Rytai. Padėtis tenai tragiška, sakė jis. Iš Rytų į Lietuvą

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Jungtinėse Tautose švenčiamas 50-metis

Niujorkas, spalio 22 d. (NYT) - Skaidrią saulėtą dieną bet be didelės pompas prezidentai, kariai ir ministrai pirmininkai iš visų žemynų rinkosi Jungtinėse Tautose pasveikinti šią organizaciją 50 sukaktimi. Jų kalbose kuriose buvo paminėti ir JT veiklos pasiekimai, atsispaudojo tiek savotiškas nusivylimas, tiek ir viltis, rašo Barbara Crossette „The New York Times“ laikraštyje.

Būdamas pirmųjų kalbėtojų tarpe, Rusijos prezidentas Boris Jelcinas teigė, kad NATO apeidinėja JT Saugumo Tarybą, ruošdamasi perimti JT misiją Bosnijoje, ir tuo įveda blogą precedentą. Jis sakė, kad Rusija įsijungs į tarptautines karines pajėgas Bosnijoje tik su ta sąlyga, jei jos bus JT Saugumo Tarybos žinioje, ir tuo pabrėžė Rusijos jau anksčiau duotus įsipėjimus, kad Rusijos daliniai niekuomet nedalyvaus NATO vadovaujamosiose karinėse pajėgose.

JAV pareigūnai sekmadienį vėl patikino, kad nebus jokių pakeitimų taikos palaikymo misijoje Bosnijoje, negavus pakeitimą įgaliojančios JT Saugumo Tarybos rezoliucijos, ir kad tai, žinoma, pareikalaus ilgų derybų su Rusija. JAV prezidentas Bill Clinton pirmadienį susitiko su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu kaip tik tam, kad šį bei kitus klausimus aptartų.

Ypatingoji JT Generalinės Asamblėjos sesija buvo suaukta paminėti tą dieną - 1945 m. spalio 24-ąją - kai Jungtinės Tautos oficialiai pradėjo veikti, ratifikavus JT Chartiją. I tris dienas truksiančioji sesija, kurios metu trumpas prakalbas pasakys daugiau kaip 140 valstybių bei vyriausybės vadovai, nuo 7:15 v.r. sekmadienį prasidėjo juos atvežančių limuzinų procesija, trukusi dvi valandas.

Sveikindamas pasaulio istorijoje didžiausią šalių vadovų susirinkimą, Generalinės Asamblėjos prezidentas, portugalas Diogo Freitas do Amaral, pareiškė: „Čia jūs namai - ir ateityje Jungtinės Tautos bus tokios, kokios jūs, ekscelecijos, norėsite, kad jos būtų“.

Daugumas šalių vadovų savo kalbose, atrodo, atsiliepė į jo kvietimą ir išsakė savo viziją, kokias jie norėtų matyti Jungtines Tautas ateinančiame 50-meityje. Jie kalbėjo, kad svarbu etninis karus ir ginklų prekybą tūkstančių civilių gyvybių sąskaiton. Jie reikalavo, kad pasibaigtų branduolinių ginklų bandymai. Jie šaukėsi demokratiškesnės JT Saugumo Tarybos. Ir kai kurie primygtinai barė juos, pirmoje vietoje Jungtinės Amerikos Valstijas, kurie nesuimamika JT narystės mokesčių.

Savo kalbose šalių vadovai išskėlė ir savo interesus. Prezidentas Bill Clinton, kalbėjęs 14 minučių (išankstiniu susitarimu kaip šeimininės šalies vadovas kalbėjęs dvigubai

ties, kiek Kubos Fidel Castro, kuris praeityje yra kalbėjęs net keturias valandas ištisai) sulaukė tik pusę tiek ovacijų, kiek Kubos prezidentas. Prezidentas Clinton daugiausia kalbėjo apie JAV iniciatyvas stabdant nelegaliai įsigytos užsienio valiutos „skalbinimą“, kovą su narkotikų prekyba ir terorizmu. Jis siekė tarptautinio pritarimo JAV pastangoms likviduoti Kolumbijos narkotikų pirklius. Prezidentas taip pat užtikrino, kad JAV tikrai susimokės skolas Jungtinėms Tautoms. „Jungtinės Tautos tebėra reikalingos“, jis sakė. „Todėl dar 50 metų ir ilgiau, įskaitytė (į narių tarpą) ir Jungtinės Valstijas“.

Nors ši istorinė JT Generalinės Asamblėjos sesija prasidėjo 15 minučių pavėluotai dėl užsėmusios bendros visų dalyvaujančių šalių vadovų nutraukos, visi kalbėjusieji vadovai apsiriboję nustatytą penkių minučių riba, ir tik retas kuris keliomis minutėmis viršijo nustatytą laiką.

Aplamai nuotaika šios sesijos metu buvo labai draugiška ir kultūringa, ir tai skyrėsi nuo kartais ir labai aistringų, įtemptų sesijų, svarstant opius, konkuruojančius turtingų ir neturtingų šalių interesus.

Kubos prezidentas Fidel Castro, apsiėngęs gerai pasiūtu tamsiu kostiumu vieton įprastinės karinės uniformos, vistiek jausmingai, nors šiek tiek santūriau, nei paprastai, kalbėjo apie daugybę žmonių, kurie kasdien žūva ne nuo karo, o nuo skurdo visame pasaulyje, kuris auga, didėjant ekonominiam plyšiui tarp pasaulio turtingiausių ir skurdžiausių šalių. Jis taip pat kalbėjo apie „naują kolonializmą net pačiose Jungtinėse Tautose“, kuris kyla dėl nedemokratiškos JT Saugumo Tarybos sąrangos. Pirmą kartą po 16 metų vėl kalbėdamas Jungtinėse Tautose jis taip pat minėjo gamtos apsaugos svarbą, atkreipdamas dėmesį į tropinių girių naikinimą, per kurį iš viso išnyksta ištisos gyvūnijos rūšys.

JT generalinio sekretoriaus Boutros-Ghali suorganizuoti pietūs valstybių vadovams buvo laisviausia ir draugiškiausia iškilmių dalis. Fidel Castro vaikščiojo po kambarį sveikindamasis ir šnektelėdamas su įvairių šalių vadovais, bet fotografų dėmesį kiekvieno savo judesiu patraukė Borisas Jelcinas. Ilgainiui abiejų orbitos kirtosi ir Jelcinas Kubos vadovui ištisė draugišką ranką. Tuomet jie gyvai pasikeitė komplimentais vienas kitam nesuprantamomis kalbomis.

Pietų metu JAV prezidentas JT generaliniam sekretoriui išreiškė nuoširdžiausią ir stipriausią įvertinimą, sakydamas: „Dėkoju jums už puikų vadovavimą, energiją ir ryžtą, už Jungtinių Tautų ir pasaulio viziją ateinančiam penkiasdešimtmėčiui, kurią šiandien mums pristatėte“. Jis padėkojo JT vadovui už tarptautinio vienas kito supratimo gilinimą, rengiant tarptautines konferencijas.

KALENDORIUS

Spalio 25 d.: Krizantas, Darija, Švitrigaila, Minas, Kirkan-tas.

Spalio 26 d.: Evaristas, Vita, Liubartas, Minginė.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

SVEIKINAME

broli kunigą v.s. fil. Praną Dauknį, MIC 75-to gimtadienio proga. Didžiujamės Jūsų ilgą skautavimo istoriją, nes jau 59 metai kaip tapote skautu ir 45 metai kaip įstojote į Akademinių Skautų sąjungą. Džiaugiamės, kad jau prieš 42 metus buvote išventintas kunigu, ir savo gyvu pavyzdžiu rodėte visiems lietuviams, ypač paskutiniams 32 m. Australijoje, kaip vykdyti skautų šūki – tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Mes giliai tikime, kad Jūsų veikla dar daug metų bus tokia pat sėkminga.

Tepadeda Aukščiausias Jums,
Ad Meliorem!
s.fil. Gediminas Leškys
ASS Vadijos Pirmininkas
v.s. fil. Eugenijus Vilkas
ASS V. P. Pavaduotojas

A.S.S. METINĖ ŠVENTĖ

Lietuvos (vėliau Vytauto Didžiojo) universitete buvo daug studentų organizacijų. Jų visų veikla sustabdė stipri ideologija, tradicijos, kurias akademikai skautai puoselėjo Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose bei Pedagoginiame institute, Klaipėdoje. Savo įkūrimo dieną, 1924 m. spalio 16 dieną, kai Kęstutis Grigaitis, Dominika Kesiūnaitė, Juozas Kazakevičius, Jonas Dainauskas, Vytautas Civinskas, Kazys Kasakaitis nutarė steigti studentų skautų organizaciją ir ją įregistravo universiteto rektoratą. Tai buvo prieš 71 metus.

Čikagos akademikai skautai šią suaktį paminėti surengė šventę, trukusią tris spalio mėn. 6, 7 ir 8 dienas. Pirmąją dieną vyko iškilminga sueiga Lietuvių centre, Lemonte. Čia buvo prisimintas organizacijos įsteigimas, nauji keturi nariai davė pasižadėjimus dirbti skautybės idėjai ir laikytis tradicijų visą savo gyvenimą. Skautybės darbuotojų gretos tankėja ir teikia viltį, kad prieš 71 metus įkurta liepsna neužges. Jiems buvo užrastas vieneto juostos ir prisegti ženklai, kad primintų pasirinktą kelią. Senosios valdybos buvo pakeistos naujomis, įtraukiant naujų ir jaunų jėgų. Sueigoje dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė iš Los Angeles atvykęs A.S.S. vadijos pirmininkas fil. Gediminas Leškys. Savo pareigas gerai atliko

junjoras, kuris pasižadėjimą duoti atvyko iš Lafayette, Purdue universiteto, pavėluodamas tik kelias minutes! Dviejų šimtų mylių kelionę atlikdamas tiksliai ir pareigingai.

Šeštadienį didžiojoje salėje vyko gausus minėjimo pokylis, kuriame dalyvavo akademikai skautai, jų svečiai ir Lietuvių Skautų sąjungos tarybos suvažiavimo dalyviai. Vydūno fondas įteikė 18-tąją 1,000 dol. premiją ir pažymėjimo lentą ilgametei pedagogei ir skautininkei Danutei Eidukienėi. Jos sėkmingą darbą Čikagos Aukštesnėje lituanistinėje mokykloje patyrė šimtai mokinių. Daugelis jų jau patys moko jaunimą ir perduoda žinias, gautas iš savo mokytojos. Daug laiko ir energijos Danutė Eidukienė skiria skautybei. Ji vykde įvairias aukštas pareigas, iš veiklos nesitraukia ir dabar. Išaugino gausią savo skautišką šeimą ir dar vis randa laiko bendram darbui.

Trumpą ir linksmą programą atliko dail. Vladas Vijeikis. Pokylio dalyviai smagiai pasijuokė ir nenuobodžiavo, lauks ir kito pasakoriaus pasirodymo. Kaip jis pats vėliau prisipažino, kad ir jam buvo tikrai smagu pabuvoti šiame pokilyje. Reikėtų paminėti ir Racine kepyklos paruoštą vakarienę, kuri irgi prisidėjo nuotaiką kelti. Na, o vėliau šokiama grojo skautų orkestras, vadovaujamas Korp! Vytis skyriaus pirmininko Andriaus Utz. Visą pokylio programą sėkmingai tvarkė ir pravedė Filisterių skyriaus pirmininkė dr. Renata Variakojytė su talkininkais.

Sekmadienį šv. Mišias už A.S.S. ir jos narius aukėjo fil. kun. Juozas Vaišnys, S.J.

LSS Tarybos akivaizdinio suvažiavimo atidarymo Lietuvių centre, Lemonte, š.m. spalio 6 d., dalis dalyvių. Iš k.: pirmoje eilėje garbės svečiai – Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys, LB Švietimo tarybos pirm. vs. Regina Kučienė ir Lietuvių fondo valdybos pirm. s. Maryte Remienė. Toliau LSS Tarybos ir vadovybės nariai.

Nuotr. J. Tamulaičio

ŽVILGSNIS Į LSS TARYBOS AKIVAIZDINĮ SUAŽIAVIMĄ

LSS Tarybos akivaizdinis suvažiavimas, š.m. spalio 6, 7 ir 8 d. vykęs Lemonte ir Čikagoje, buvo darbingas ir praėjo LSS už Lietuvos ribų atkūrimo ir jos 50 metų našios veiklos sukakties ženkle.

Suvažiavime (balsavimo teise) dalyvavo 28 iš 30 LSS Tarybos nariai, suskridę iš JAV, Kanados, Anglijos ir Australijos. Taip pat LSS vadovybės nariai (pasisakymo teise) ir stebėtojai – LSS nariai ir svečiai. Suvažiavimą savo dalyvavimu pagerbė Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Bronius Nainys, Lietuvių fondo valdybos pirm. s. Marija Remienė, LB Švietimo tarybos pirm. vs. Regina Kučienė ir kiti. Šį akivaizdinį suvažiavimą kvietė LSS Pirmija. Posėdžiama vadovavo LSS Pirmijos pirm. fil. vs. Kęstutis Ječius.

Pamoksle priminė skautų tikslus ir pareigas, kurių negalima keisti ar siaurinti. Jie buvo sukurti skautybės įkūrėjo Robert Baden Powell ir turi palikti visiems laikams ir visiems skautams. Pamaldos vyko tėvų Jėzuitų jaukioje šventovėje. Vėliau grupė akademikų skautų su vėliavomis lankė jau amžinybės iškeliamųjų narių kapus Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Buvo pasimelsta ir padėta gėlių prie dvylikos paminklų, o taip pat ir prie Korp! Vytis garbės nario prof. Stepono Kolušausko kapo. Visų jų šviesus atminimas sugrįžo į aplankiusių tarpą tą gražią rudens dieną.

V.M.

Suvažiavimo atidarymo ir uždarymo iškilmes pravedė LS Seserijos JAV Vidurio rajono atstovė vs. fil. Rita Penčylėnė. Invokacijas sukalbėjo LSS ev. liuteronų dvasios vadovas vysk. Hansas Dumpys. Šv. Mišias sekmadienį Jėzuitų koplyčioje aukėjo LSS Pirmijos katalikų dvasios vadovas kun. fil. vs.

darbinga nuotaika. Visi dalyviai buvo gerai pasiruošę – pranešimai sklandūs, diskusijos pasigėrėtinai kultūringos, sprendimai ir nutarimai priimami balsavimo keliu. Kilus neaiškumui, keliais atvejais, priimti nutarimai buvo perbalsuojami. Visi Tarybos nariai jautėsi atsakingi už priimamus nutarimus.

Darbo posėdžiai buvo ilgi (tik su keliomis trumpomis pertraukomis), bet niekas nesišundė nuovargiu (nors jis buvo žymus dalyvių veiduose). Visi

LSS Tarybos suvažiavime padėkos „AČIŲ“ ženkleliu Lietuvių fondo v-bos pirm. s. Maryte Remienėi sega Pirmijos vicepir. vs. Marytė Utz.

Nuotr. J. Tamulaičio

Juozas Vaišnys, S.J. Simpoziumui vadovavo fil. vs. Liūda Rugienienė. Įspūdingą vakaronę pravedė vs. Alė Namikienė. Visas tris dienas užkandžiais ir penktadienį vakariene Tarybos nariai ir vadovams rūpinosi skautininkių „Vėpščių“ draugovė, vadovaujama fil. s. Ramunės Lukienės.

Suvažiavimas vyko rimta ir

jautėsi susirinkę ne pramogoms, bet rimtam darbui įvertinti LSS 50 metų veiklos įnašą lietuvių visuomenėje, jaunimo auklėjime ir lietuviybės išlaikymo pastangose bei planuoti tolimesnę LSS ateities veiklą.

Stebint suvažiavimą, klausantis pranešimų, įvertinant priimtus nuostatus pakeitimus ir nutarimus, susidaro įspūdis,

ČIKAGOS JŪRŲ SKAUTIJA KVIEČIA

Čikagos Jūrų skautės ir skautai kviečia visus apsilankyti ir kartu užbaigti š.m. buriavimo sezoną. Jūsų skautijos tradiciniame metiniame renginyje – „Puota jūros dugne“.

Jūros dugno puota šiemet vyks spalio 28 d. (šeštadienį) Lietuvių centre, Lemonte. Pradžią 6:30 val. vak. – pabendraujimas, karšta vakarienė, Jūros dugno tradicinių žymenų įteikimas, sveikinimai ir jūreiviški pokštai. Šokiama gro „Žaibo“ orkestras. Kviečiame dalyvauti, padėti ir tradicinį Jūrų skautijos vakarą, praleisti jūreivių tarpe.

„Puota jūros dugne“, tai tur-

L.K.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

kad LSS yra jaunatviškos dvasios ir ryžtinga testis skautišką-lietuvišką veiklą pritaikant ją vietos ir laiko dvasiai ir reikalavimams, bet neatsisakant skautiškų principų ir ideologijos. Pagrindinis rūpestis idealistiškai nusiteikusių vadovų, jų paruošimas, kuris iki šiol buvo patenkinamas ir ateityje numatomas stiprinti.

Čia pateikime trumpą žvilgsnį į LSS Tarybos suvažiavimą. Ateinančiose „Skautybės kelio“ laidose spausdinsime platesnį aprašymą atskirų suvažiavimų

dalių, o taip pat ir vadovybės narių bei rajonų vadų suvažiavimui pateiktus veiklos pranešimus.

IR

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI

LSS už Lietuvos ribų atkūrimo ir 50 metų veiklos istoriją „Lietuviškoji Skautija“ jau baigiama spausdinti. Visi LSS nariai ir narės raginami nedelsiant knygą užsiprenumeruoti. Prenumeratas siųskite vs. fil. Kostas Nenortas, 44 Alban Street, Boston, MA 02124-3709. Nedelskite.

Dr. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v. p.p. 7 v. antrą 12:30-3 v.p.p. trečią uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v. r. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIDUOTUS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-934-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmą 9 v. r. - 7 v. v., antrą, trečią, penktą 9 v. r. - 3 v. p.p., ketv. 10 v. r. - 7 v. v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Pirma „Medicare Assignment“.
Sumokama po vizito.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

ASS metinėje šventėje š.m. spalio 7 d. Iš k.: Vydūno fondo v-bos pirm. fil. Vytautas Mikūnas, ASS Filisterių v-bos pirm. Čikagoje fil. Renata Variakojytė, VF išdininkas fil. Liūdas Ramanauskas, 49 metų Vydūno fondo premijos laureatė fil. Danutė Eidukienė ir VF v-bos vicepir. fil. Jūratė Variakojienė

Nuotr. J. Tamulaičio

JŪROS DIENOS KLAIPĖDOJE 1995 m.

B. STUNDŽIA

Tarpkarinėje Lietuvoje kar-tais pasigirdavo daina: „Prie jūros žemaičiai, prie jūros aukštaičiai, prie jūros visa Lietuva“. Pradžioje ir reikėjo raginti slinkti prie jūros, ir tik paskutinį penketį jau galima buvo dainuoti: „i jūrą žemaičiai“, nes jau atsirado nedidelis tautinis prekybos laivynas ir net mokomasis karo laivas.

Gal tai buvo Jūrininkų sąjungos pastangų dėka, gal peramumas jaunimo veržimosi į jūrą pasėka. 1934 m. Klaipėdoje įvyko pirmoji Jūros diena. Įvyko kažkas nepaprasto. Iš visų Lietuvos kampelių svečiai užtvindė Klaipėdą. Prof. S. Kolupaila atvedė į uostą 50 baidarių laivyną su 100 vandens sporto mėgėjų. Tai buvo pirma didesnės apimties kelionė Nemunu, Kuršių mariomis.

Į Klaipėdą garlaiviu buvo atvykęs ir tuometinis, kaip „Lietuvos aidas“ vadindavo, tautos vadas A. Smetona. Jis uoste buvo valdiname garlaivyje „Vilnius“. Dienos proga daug kas žvejų laivais išplaukė į jūrą, vyko žvejų burlaivių lenktynės. Žinoma, išsklaidė nedalyvavo naciškai nusiteikusių vakariečių organizacijos. Tuomet vyko nacių veikėjų teismas ir, to pasekoje, buvo vykdoma Vokie-tijos ekonominė blokada. Ta blokadą nutarė pralaužti Lietu-

vos eksporto bendrovės direkto-rius ats. pulk. Grudinskas. „Jei vokiečiai atsisako iš mūsų pirkti sviestą, lašinius, tai kodėl mes nenuvežame savo prekių į Belgiją, Angliją?“, klausė jis.

Taip, to direktoriaus įžvalgu-mo dėka, pradėjo augti prekybos laivynas. 1939 m. naciams oku-puojant Klaipėdą, su Lietuvos vėliava jau plaukiojo 12 preky-binių laivų. Paskutinį kartą Jūros diena, iš tikrųjų pakeista į Jūros savaitę, jau buvo Šven-tosios uoste.

Ir vėl po 51 metų patekau į Jūros dieną Klaipėdoje. Šią šventę pajavainio karo laivynas, kuris rugpjūčio 1 d. minėjo 60 metų įkūrimo sukaktį.

Nebuvo Lietuvoje to entuziaz-mo kaip 1934 m. Nesigirdėjo dainuojant „prie jūros žemaičiai ir aukštaičiai“, nebuvo ir minios iš visos Lietuvos pakraščių, nesimėtė ir spaudoje ilgų straips-nių apie jūrą, laivininkystę, žve-jybą. Gal tai sovietinės imperi-jos vadovų nusistatymo paseka, kad lietuviai turi auginti kiau-les, javus, o jūra bus kam pasi-rūpinti. Taip jau yra įstaigose, laivuose, girdisi išimtinai rusų kalba, nes laivyne dirba apie 80 proc. rusakalbių.

Šventė, galima sakyti, prasi-dėjo karo laivyno sukačiai pa-minėti fotografijų parodą, kurioje matėsi tarpukario mokomasis

karo laivas „Prezidentas Sme-tona“, to laivo karininkai ir šauiniai atrodantys jūreiviai, dabartinio karo laivyno vadai, fregatos „Aukštaitis“, „Žemaitis“, jų dalyvavimas tarptauti-niuose pratimuose. „Jūrų mu-ziejuje vyko kita paroda. Joje buvo nuotraukos, vaizduojan-čios jachtų „Laisvė“ ir „Aurabankos“ žygį apie Horno ragą. Dar tą pačią dieną Danės upės krantinėje atidengtas pamink-las žuvusiems keliautojui, alpi-nistui G. Paulioniui, kuris bandė su irklinė valtimi per-plaukti Baltijos jūrą.

Per šventės atidarymą vakare nuo miesto savivaldybės eisen-a pajudėjo į Teatro aikštę. Be minios miestiečių ir svečių, žygiavo kariuomenės dalinys ir karo laivyno jūreivių gretos.

Liepos 29 d. mokomuoju karo laivu „Vėtra“ teko išplaukti į jūrą. Laive buvo Lietuvos pre-zidentas Algirdas Brazauskas, kuris buvo sutiktas 21 pabūko šūviu. Matėsi keleto valstybių karo ir laivynų atžalos, Karo lai-vyno vadas, komandoras R. Bal-tuška, štabo viršininkas koman-doras lt. V. Urbas, dar keli karininkai, vienas kitas preky-bos laivyno kapitonas.

Žuvusiems jūreiviams, bū-riuotojams pagerbti buvo į jūrą nuleistas vainikas, o po to buvo karo laivų praplaukimas: iš lėto praslinko fregatos „Žemaitis“, „Aukštaitis“ ir kateris „Džū-kas“. Teko apžiūrėti vieną iš minėtų fregatų.

Nepraleidau progos aplankyti dienraščio „Klaipėda“ redakci-ją. Susitarus su Jūrininkų są-junga, kiekvieną penktadienį prie to dienraščio išėina priedas „Mūsų jūra“. Pavyko su redak-toriumi susitarti, kad tie, kurie gyvenantieji užjūryje domisi jū-rinėmis problemomis, „Mūsų jūrą“ bus kas savaitę siuntinė-jama oro paštu už 30 dol. Reikia tik redakcijai Šaulių 21, Klaipė-dą 5800, nusiųsti banko čekį. Su Lietuvos jūrų laivininkystės vienu iš direktorių tol. laiv. kapitonu E. Astiku nuvykome į prielauką ir įsigavome į tik atvykusį iš Kylio keltą „Kau-nas“. To keltu tol. laiv. kapitonas dipl. inž. V. Lukoševičius aprodė visą laivą ir mas pavažiavo. Kelias yra maždaug 200 metrų ilgio, bene 12,000 tonų, beveik kaip 4-5 aukštų namas. Keleivių kabinos patogiai įrengtos, daug vietos automobiliams, sunkveži-miams ir net traukiniui. Gali paimti porą šimtų keleivių. Į vieną galą – Kyli, sėdima vieta atsieina 300 litų. Norint miegoti, už kabiną reikia daug brangiau mokėti.

Bet atėjo laikas palikti pajūri, laivus, jūreivius ir prisiminti mus. Klaipėda yra didelis Lie-tuvos turtas. Tai langas į pasaulį.

NETURI ŽMONIŲ?

VYTAUTAS VOLERTAS

Lietuvių fronto bičiuliai (LFB) savo Čikagos konferencijoje (1995.05.12-13) nutarė, kad į Lietuvos Seimo ir prezidento rinkimus palaikys ir remis tik „tvirtų demokratinį principų, krikščioniškos moralės kandida-tus“.

Kas pagal šį nutarimą yra remtinas? Gal tik kardinolas, vyskupas; gal tik vieši kata-likai, gal buvę politiniai kalini-ai ir tremtiniai?

Visai neseniai kalbėjau su Lietuvos mokytoja. Štai jos nusiskundimas dėl artėjančių rinkimų: „Visai neturime žmo-nių. Gal V. Adamkus išgelb s“. O prieš mėnesį girdejar štai kokią viešą pareiškimą, tartą Lietuvoje, svarbią poziciją turinčio, asmens: „Už komu-nistą Brazauską nebusuosi. Nebalsuosiu už masoną Adam-ką. Kas lieka? Bobelis“.

Ivairios, įdomios nuomonės. Kaip aš išsitarčiau šiais pačiais adresais? Už Brazauską nebal-suosčiau. Buvęs komunistas, marksizmo gal atsisakęs, gal ne, Lietuvai gal bloga nelinkis, bet tik buvusius komunistus favori-tizuojas, iš jų auginas mili-jonierius. O eiliniams žmonėms ir jų vargum mažai rodo dėme-sio, net tą vargą žymiai pa-didinės. K. Bobelio principai, mano galva, yra nepriimtini. Jis ne kartą viešai sakė susuktą teisybę ir neapgailejo. Kaip su Adamku, kurio pavardė stum-doma ir sen, ir ten? Kaip su amerikietišku masonu?

Negirdėjau tyrinimui, kad šiais laikais amerikietis maso-nas neigtų krikščioniškus prin-cipus. (Europoje anksčiau taip buvo). Nemeluoti, nežudyti, ne-vogti. Amerikos teismuose pa-smertų viešų masonų, įvyk-džiusių nusikaltimus, atsiranda mažai. Kurį masoną sutikau, nebijoju sutikti antrą ir trečią kartą. Jei Adamkus yra geras administratorius ir politikas, jei žadės tik tai, ką įmanoma vykdyti, jei vykdys tai, ką žadės, jei kraštą vairoš demokratijos linkme, jei nefavoritizuos nei masonų, nei nemasonų, baus korupciją ir nesinaudos tar-nybine padėtimi, kas bloga su Adamku? Juk masonerijos ir mafijos ryšiai iki šiol nežinomi.

Bet yra kita abejonė: ar, už-sienyje brendęs ir visą amžių praleidęs, lietuvis gali tapti va-dovaujančiu asmeniu Lietuvoje, prezidentu arba ministru pir-mininku? Į Seimą įsiveržti, pa-sidaryti vienu iš daugelio, kurie – pagal dabartinės Lietuvos tradiciją – kalba ir mažai dir-ba, yra lengviau, kaip į rankas gauti krašto vadeles. Manau, kad Stasys Lozoraitis tik dėl

šios priežasties pralaimėjo. Juk ne vienas balsuojąs pilietis pa-klauso ir ambicijų... Jau pačioje St. Lozoraitio pastangų pradžio-je atrodė – vaiko metuose iš Lietuvos pasitraukęs, presiden-tu renkamas tik todėl, kad pa-veldėjimo keliu tapo diplomatu. Galėjo būti labai geras žmogus, bet nespėjo to gerumo Lietuvo-jė parodyti.

V. Adamkus ten yra žinomas daug plačiau ir buvo pažintas ne dirbtiniu būdu. Ir ne urveliniu keliu, iš vieno galo knisantis smalsuoliams, iš kito – KGB agentams. Jis pasireiškė kaip JAV tarnautojas, sovietų mažai mėgtas. Vėliau Lietuvon ėjo pa-tarti, pagelbėti ir savo asme-niškų išlaidų neskačiuoti. B e įtarinėjimui pataikavimu oku-pantui jis buvo matomas tik iš geros pusės. Bet ar V. Adam-kas vertė bus tokia aukšta, kad į užtuotų nepatogų užsie-niečio ženklą?

Šlaistosi ir iki rinkimų šlaistysis klausimas: ką remti? Bet jau dabar kyla ir antras klausimas: kaip remti? Šiomis dviem pusėmis žvalgosi LFB sudaryta komisija ir svarsto, kokie atsakymai būtų patys geriausi. Suprantama, kad ši parama nebus lemianti. Tai vienas, du ar keli lašai į sėkmės indą. Bet kartais ir tiek išsi-vysto į didelę pagalbą. Apie paramos priemones, atrodė, neturėtų būti plačiai išsita-rima. Juk vienpartinė Lietu-vos valdžia, besistengiančia valdžioje likti, tokios smulk-menės domina. O išievojti ji turi oficialių patarėjų. Jų tariama pagalba Lietuvos val-sytybei kol kas yra tik pagalba valdančiai partijai. Antra ver-tus, niekas negyvena, nesiver-čia tik pagalba iš šalies. Jei Lietuvos visuomenė ir atskiros partijos nesugebės susitvarkyti politiniame gyvenime, vėl užgo-ši šiaandien marksizmo gyveną individai, besistengia tik sau padėti. Pats kraštas privalo tvarkytis. Buvęs komunistas nėra blogio atstovas, jei jis tik buvęs komunistas. Šiuo metu Lietuvą alina ne buvusieji, bet esami.

5,000 MOKYSIS ŽEMĖS ŪKIO

Lietuvos žemės ūkio akademi-jai rugsėjo 4 dieną pradėjo nau-juosius mokslo metus.

Šiais metais į akademiją pri-imta beveik 5,000 studentų. Sto-jančiųjų jaunųjų konkursas – 1.9 į vieną vietą. Didžiausi kon-kursai buvo į ekonomikos ir miškų fakultetą bei agronomi-jos fakultetą, kuriame ruošiami ir namų ūkio specialistai.

Ilgiausių metų JTO!

Sakoma, kad kiekvienam gy-venimas atneša du pagrindinius pasikeitimus: brendimo laiko-tarpį, kai galutinai peržengia-mas vaikystės pasaulio slenkstis, ir pusamžį, kai žmogus stai-ga pajunta savo laikinumą. Abiem atvejais, priklausant, kaip reaguojama į šias kryž-keles, gyvenimas gali įgauti naujų spalvų, įžvalgumo bei galimybių, arba pavirsti nusi-vylymo ir krizės periodu, kol pagaliau vėl nusistovi ramesnėn vagon.

Ši analogija tinka ir visuo-menėms, tautos, o galbūt net tarptautiniam mastui. Š. m. spalio 24 d. viena žinomiausių ir šiuo metu kontraversiškiausių pasaulinio organizacijų – Jung-tinės Tautos – oficialiai šventė savo 50-tąjį gimtadienį. Į New Yorką, kur yra pagrindiniai JT „namai“, suvažiuo 185 organi-zacijai priklausančių valstybių atstovai iš viso pasaulio, pavers-dami šį Amerikos didmiestį dignatarų automobilių vilks-tinių, iškilmių, minių knibž-dynu, o saugumui sudarydami didžiausią galvosopį. Kaip vienoje apžvalgoje išsireikš-ta: „Tai lyg 185 popiežiai, susirin-kę vienoje vietoje ir jiems vi-siems reikia užtikrinti apsau-gą“.

Dar Antrojo pasaulinio karo griuvėsiais teberūkstant ir kraujo klanams neišdžiūvus, 1945 m. San Francisko mieste susirinko 51 valstybės atstovai ir iškilmingai pareiškė, kad žmonijai jau niekad nebereikės pergyventi tokio sunaikinimo, koki atnešė vos tik praūžęs karas. Kilnos idėjos, dar kilnes-ni įstatai, kurių tie, ir vėliau į JTO įstojusieji, kraštai pradžioje laikytis, per 50 metų gerokai nubluko. Galima sakyti, kad pa-staruoju laiku JTO išgyvena savo pusamžę krizę. Jos veikla pakrupo ne visai ta linkme, ku-rion ją vairuoti norėjo įkūrėjai prieš pusšimtį metų.

Galbūt nuo pat JT įkūrimo pradžios galima buvo pasakyti, kad „ne viskas auksas, kas auksu žiba“. Nors 1948 m. buvo priimti žmogaus teisių nepažeid-diamumo nuostatai, kurių lai-kytis pasirašė visos tuolaikinės JT narės, bet dauguma juos be-gėdiškai laužė dar kelis dešimt-mečius, ir perspėjimus JT ge-neralinėse asamblėjose nekreip-damos nė mažiausio dėmesio. Kadangi organizacija nie-kuomet nesirijo perspėjimus paremti griežtesnėmis priemo-nėmis, jie paliko tik protokolų knygoje. Daugiausia tu nusi-žengimų papildė Sovietų Są-junga užgrobtuose kraštuose,

bet buvo ir daugiau kaltininkų.

Šaltojo karo ir komunizmo pa-baiga į Jungtines Tautas įjungė tas valstybes, kurioms pavyko išsilausinti iš bolševikiškos priepaspaudos. Lietuva JTO narė tapo 1991 m. spalio 17 d., taigi dar labai neseniai. Ar mūsų tau-tai ši narystė atnešė kokios naudos? Be abejo, nes Lietuvos trispalvė tarp kitų JTO narių vėliavų reiškia tikrąjį nepri-klausomybės pripažinimą. Ar JTO gintų Lietuvą, jei Maskva savo nuolatinis grasinimus pradėtų reikšti ginkluota jėga? Vargiai, nes apie Rusiją, kaip anksčiau apie Sovietų Sąjungą, vis tiek tebetrepenama galais pirštų su nuolatinio lanksty-musi.

Tačiau JTO, net ir šiandien, kai jau perėjusi daug pasikei-timų ir nustojęsi nemažos dalies prestižo, yra daugiau, negu tik pasaulinio masto 911 numeris, kuriuo gali pagalbos šauktis valstybės, problemai atsiradus. Kaip paprastai, daugiausia dėmesio susilaukia įvairios nesėkmės, kai JTO pasirodo la-bai neefektinga taikdarės rolėje. Ypač daug kritikos susilaukė „bestuburis“ JT elgesys Bosni-joje, viso pasaulio akyse pa-rodant bejėgiškumą, nesuge-bėjimą ar nenorą tvirtesne ranka sudrausti žiaurumus. Persėsi mintis, kad ir čia kažkaip pasireiškė nuolatinė baimė padaryti sprendimą, ga-linti nepatikti Jelcinui.

Būtų naudinga, jei daugiau reklamos susilauktų pozityvus JTO įnašas į žmonijos gerovės skrynią. Be JT atliekamos humanitarinės pagalbos pa-saulis šiandien neišsiverstų. Ta pagalba apima sveikatos apsaugą, bado naikinimą, ekolo-gijos problemas, narkotikų prekybos kontroliavimą, pi-gesnės energijos paieškas, tarp-tautinio terorizmo stabdymą ir daug kitų. Jokia valstybė viena pati negalėtų šių milžiniškų darbų imtis. Tik per JTO, dir-bant visiems kartu, galima pa-siekti laimėjimų. Žinoma, svar-bu, kad organizacija galėtų iš-silaikyti, nes ją pančioja finansinės bėdos, susidariusios dėl narių nerangumo mokėti na-rystės mokestį. Tai šiuo metu sudaro 3.3 milijardo dol. sumą. Didžiausios skolininkės – JAV (1.4 milijardo) ir Rusija.

O vis dėlto ši aukstinė suka-tis labai reikšminga, nes tik tokia, visus jungianti, pasaulinė organizacija gali laiduoti saug-snę ir geresnę ateitį žmonijai. Tad visi nuoširdžiai palinkė-kime: ilgiausių metų JTO!

B. Stundžia

PASKUTINIO KARIŪNO ODISĖJA

JUOZAS KLIMAS

Visų nerimas padidėjo. Laukiam dieną, laukiam kitą – savaitę – ir vis dar nėra. Pasiekia žinios, kad visas 9-tas pulkas, kur mes stažavome, pasitraukė į Vokietiją.

Šeštadienį po pietų jojame su Pranu pasijodinėti ir jis sako: „Bėgam ir mudu į Vokietiją“. Aš atsakau jam: „Bėgam!“

Sekmadienį po pusryčių pasiėmė du arklis, buvu-sius internuotų lenkų ir kuriuos jau anksčiau buvome išbandę. Tai buvo apmokyti, patvarūs kavalерijos arkliai. Jei paleisi zovada, tai vargu kas pavys. Plunge perjojome žingsniu. Už miesto kokių 5 km paleidome lengva risčia. Pakelėje buvo laisvamanių kapinės, apie kurias man pasakojė mano simpatija, netoliese gyvenusi. Ji sakė, kad tenai vaidenasi. Lyg norėdami savo drąsą išbandyti, nutarėme užsukti į kapines. Arklus pririšome prie tvoros, atžabojome, kad užstų dobilų, o mudu užlipom į kalnelį. Viskas buvo žolėm apžėlę. Matėme žemių kupstus – tai supilti kapai. Tik vienas kapas buvo nuravėtas, apsodintas, su paminklo lenta ir užrašu: „Neprižadink užmigusių meilės!“

Sugrįžę prie arklų, išsitraukėme kompasą ir pasukom į vakarus, nes toliau kelyje galėjo kas pa-

tikrinti, kadangi tas kelias vedė į Kretingą. Jojome per laukus, daugiausia žingsniu, ar lengva risčia; jojome kaimo šunkeliais. Apsiečiau pilies pradėjo duoti signalus, tad, pamatę gražesnę ūkį, nutarėme užsukti. Paprašius tik atsigerti ir arklus pagirdyti, mūsų laimei išėjo visa šeima mus sutikti ir pora dukrelų jau tų metų, kai reikia į bernužėlius žiūrėti. Paaškinom, kad, kol arklus girdysim, turime duoti jiems atsikvėpti apie 15 minučių. Tuo tarpu buvo laiko kalbą užvesti. Mes pripažinome, kad esame kariūnai ir atliekame praktiką, todėl mums reikalingas tolimesnio atstumo jojimas. Taip pat sužinojome, kad viena gražuolių buvo Tauragės mokytojų seminarijos mokinė, o antroji kažkuriam mies-tely lankanti amatų mokyklą. Pasisakė, kad jie rengėsi pietauti, tai gal ir mes sustikume prisėsti. Atsiprašė, kad pietums buvo tik rūgštus pienas ir šviežios bulvės, nes yra labai karšta. To mums ir tereikėjo. Atsiprašė, kad per daug valgė, nes kariuomenėje tokių skanumynų negauname. Pamatė mūsų gerą apetitą, šeimininkai dar papjaustė žemaitiškos dešros, kurios jau bandėme dėl mandagumo atsisakyti, paimdami tik po porą gabaliukų, pagirdami, kad žemaitiška dešra yra skanesnė už suvalkietiską. Pasisotinę toliau tik žingsniu slinkome, nes arkliai taip pat pradėjo rodyti nuovargį, daugiausia nuo karščio. Mudu tylėjome, bet jautėme vienas kito mintis – grįžtame atgal!

Gal po valandos jojimo radom dobilų lauką, kur miškelis dengė nuo sodybos ir niekas negalėjo matyti, kad mes savo arkliais dobilų pasiskolinome. Atleidom balnus, išžabojom, patys sugulėm padobilę, laikydami arklus už pavadžių. Taip besiganant, atėjo valanda paskutiniam sprendimui.

Svarstėme, kad, mums pabėgus, vokiečiai, kaip paty-rusius karius, neblogai kalbančius vokiškai, tuoj paims į kariuomenę ir nežinia kokiame fronte turėsime atsi-durti. Tuo tarpu mūsų tėvai ir broliai (aš turėjau du brolius, jis vienas) apie mus nieko nežinos. Dar esame jauni, tik studentų amžiaus – kas mums ką begali pa-daryti? O, be to, kas perims mūsų kareivėlius, kuriuos išmokėme skaityti, rašyti, dainuoti ir karinio mokslo bei drausmės? Perims koks sukryptęs komunistas ir vėl vaikys, vargins pagal savo korpą. Kareiviai mudu la-bai mėgo ir gerbė. Kai gaudavo siuntinį, vis man atpau-davo gabaliuką lašinių ar dešros. Aš niekuomet nepa-ėmiau. Sakydavau, kad man maisto užtenka.

Taip besvarstydami, pamatėme, kad jau arklų pilvai pradėjo pūstis: pasibalnojom ir pasukom atgal. Jojame veik visą laiką žingsniu. Pavakare užkandome savo įsi-dėtos duonos su dešra. Grįžome abu apie 8 val. vakare.

Atlikome vakarinį patikrinimą, kuris buvo vyk-domas lauke visos igulos. Kaip pirmas kuopos būri-ninkas, aš komandavau visai igulai ir tai man atrodė garbė, būdavo malonus jausmas. Himnas „Marija, Mari-ja“... Vėl visa mano kuopa užpakalyje, vėl jaučiuosi lyg i tėvų namus sugrįžęs.

Dienos slinko, o rusai vis nesirodė. Į lt. ltn. Lelešius išeidavo rytą į užsiėmimus ir po kokios valandos „nu-siimdavo“, palikdamas mane užbaigti. Jis karininkų ramovėje gaudavo daugiau informacijų ir jomis su-manikis dalindavosi. Paskutinėmis žiniomis, visas 9 pulkas iš Marijampolės pasitraukė į Vokietiją. Kadangi jis buvo marijampolietis, tai irgi sielojosi, kad iš savo artimųjų nieko negirdėjo.

Pagaliau už kokios poros savaitių, apie 10 val. ryte,

pamatėme kylančią dulkių sūkūrį į pietryčius nuo mūsų, nuo Plungės. Kadangi užsiėmimų aikštė buvo į siaurės vakarus, atlikom žvalgybos pratimus ir, užsimaskavę toliau nuo kelio, laukėme „nenugalimosios armijos“ pasirodymo. Pirmiausia pasirodė priekinis patulris. Jie vos vilko bintais apvyniotas kojas, ant pečių šautuvus su mums nematytu durtuvu, suvyniota milinė skersai pečius, virvute surišti galai ant nugaros, kaip ubago maišelis. Gal už trečdalis kilometro žygiavo apie batalio-nas pėstininkų, taip pat vos kojas bepavildami, o paskui sekė gurguolės, po vieną mažą arklį su s lankais, kaip pas mus čigonai važinėjo, ir tarp toliau – dalinys po dalinio. Girdėjau, kai šalia kareiviai stebėjosi: „Vai, Jė-zau, Marija, kokia kariuomenė!“

Netrukus pulko vadą plk. Andrašūną pakeitė kažkoks plk. lt. Sudžiuvius, kuris atrodė daugiau kaip ūkio skyriaus karininkas. Jis visai igulai įsakė lai-kytis tolimesnių nurodymų. Mums stažas jau baigėsi ir laukėme pašaukimo atgal į Karo mokyklą. Jo vis ne-buvo. Atvažiuo stažuotis aspirantai. Paskyrė 8 į kuopą. Du būrių vadai, o kitus būrininkais ir skyrininkais. Kilo klausimas, ką kam sveikinti. Karo mokyklą aspi-rantai sveikindavo kariūnus, o čia ir jie dabar buvo bū-rio vadai, ir buvo vyresni už mane užimama vieta. Nu-tarėm, jei jie manęs nesveikins, ir aš jų nesveikinsiu. Pradėdami savo praktiką, jie ėmė mano kareivėlius smarkiai vaikyti, kurie man skundėsi, sakydami, ar aš negalėčiau pas juos sugrįžti, nes šie nauji ponai jau jiems nepatinka. Vakaris susimesdavome į krūvą pasidalinti gaudais, kuris kokių nugarisdavome. Aspirantai irgi ne-rimavo.

(Bus daugiau)

TAUTODAILĖS INSTITUTO SUAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas įvyko šiais metais rugsėjo 16 d. Gonaque, Ont., Canada, Aldonos Veselkienės, instituto pirmininkės, namuose.

Metinio suvažiavimo proga darbotvarkę sudarė instituto valdybos, tarybos narių ir išdėstio pranešimai, taip pat pranešimai iš Kanados ir JAV skyrių. Antano Tamošaitis paskaita ir Broniaus Krokio naujo liaudies dainų leidinio ir garsiausių pristatymas.

Susirinkimas pradėtas A. Tamošaitis paskaita, tema: „Lietuvių liaudies meno ornamentika ir jos panaudojimas liaudies mene“. Paskaitoje autorius smulkiai išaiškino pradedamas žodžio — orno-ornare — puošti kilmę ir reikšmę. Palietė istorinius graikų, romėnų Egipto ornamentiką, kuri iš šių vietovių atkeliavo į Vakarų Europą. Nuo ornamentikos architektūroje, taikomojoje keramikoje, priėjo prie audinių, margučių, šaudinukų, knygų papuošimų. „Ornamentai esą sudėtingi. Ornamentas gali būti ritminis, sintetinis, kompozicinis. Tai yra menininko kūrinys.“

Dalėlė prancūzų liaudies meno yra panašūs į lietuvišką meną-geometrinę kūrybą iš trikampų, keturkampų. Tekstilėje yra geometriniai audiniai: blokianai, sueinantys per du kampus.

Lietuvių ornamentika

Keturių nyčių audiniai beveik visose tautos yra tokių pat raštų. Aštuonių nyčių, šešių pakojų daugiausiai audžiamos lovatiesės, staltiesės. Yra rinktinių ir kaisytinių raštai. Autorius turi surinkęs daugiau negu šimtą skirtingų raštų. Prijuostės-rinktinių raštai.

Labai įdomūs teigimai ir A. Tamošaitis istorinės liet. ornamentikos raidos žinojimas. Faktai iš pasaulinių Europos parodų. Pvz., 1906 m. Paryžiuje kaip liet. liaudies menas parodoje buvo išstatytas išskaptuotas raštas-kubilas su užrašu. Skrynja (iš lenkų) atėjus per austrus, kurie atsikraustė į Klaipėdos kraštą po maro (galėtų būti po 1701 m.) 1935 m. Berlyno parodoje susikirtę vengrų-lietuvių liaudies menas. Vengrų šilkai, siuvėjiniai — lietuvių namų darbai — paprasti audiniai.

„Tautai garbė, jei turi išpuoselėtą liaudies meną.“ Koks tikras lietuviškas menas? Aštuonių nyčių tulpė, Vytis, Gedimino stulpai. Tulpė, jei stilizuota — išvesta. Nes buvo laikas, kad beveik visos tautos savinosi tulpės. Bet dabar priklauso kaip jos stilizuotos? Ir kaip jas lietuviškai stilizuoti. Yra raštų simboliai, kurie visiems aiškūs. Pvz., saulė, mėnulis. Bet yra ir nesuprantamų simbolių.

Ką lietuviai turėtų eksportuoti? Paskaitininko sugestija būtų lietuviškos klumpaitės. Jis turi nupiešęs apie 15 lietuviškais raštais išpuoselėtų klumpaičių. Tuo susidomėjo suvažiavimo dalyvis B. Krokys iš Philadelphijos, kuris turi ryši su medžio drožinėtoja Lietuvoje ir paprašė išpieštų klumpaičių raštų atspaudų.

Paskaitininkas pažymėjo, kad juostų gamyba, kaip lietuviškas menas didelio pasisekimo neturėjo. Lietuviškų kilimų pareiklavimas Lietuvoje buvo labai didelis Lietuvių keramika esanti kukli.

Tarybos posėdis

Posėdį pravedė Valdybos pirm. A. Veselkienė. Sekretorė — J. Mikeljohn. Tarybos pirmininkas — Paškevičius serga

ir suvažiavime negalėjo dalyvauti, bet sutiko būti renkamas į sekančių metų tarybą. Jo žmona, buvusi labai aktyvi Tautodailės institute narė, mokytoja, šių metų bėgyje mirusi, buvo pagerbta susikaupimo minute. Iš praeitų metų į Tautodailės Instituto narių sąrašą įrašyti penki nauji nariai. Šių metų bėgyje įstojo dar šeši nauji nariai. Iš Philadelphijos — trys.

Suvažiavimo atstovų susirinkimas

Jį atidarė Aldona Veselkienė. Pirmininkauti buvo pakviestas Petras Vaškys, keramikas iš Philadelphijos, sekretoriauti Ilona Tarvydienė. Pasveikintas Antanas Tamošaitis, kuriam suteiktas Vilniaus u-to garbės profesorius titulas.

Iš Tautodailės inst. skyrių atstovų dalyvavo 29, igaliojimų atsivežta 56. Ižde yra daugiau kaip 40,000 dolerių (Gauta už taut. rūbų, juostų, margučių ir A. Tamošaitienės meno leidinių platintima).

Vėliau buvo inst. kuratoriaus A. Tamošaitis ir skyrių pranešimai. Tamošaitis, neseniai lankęsis Lietuvoje pranešė, kad jo Tautodailės instituto kūrimas Vilniuje vyksta gerai. Tvarkomi dokumentai. Bendras išpūdis geras. Daug gintaro. Nebrangus.

Be skyrių pranešimų raštu, žodžiu pranešimus padarė skyrių valdybos: iš Čikagos, Philadelphijos, Toronto, Montrealio skyrių. Naujo dainų leidinio „Lietuvių vestuvių ir užstalės dainų“ pristatymą padarė Bronius Krokys, kartu padarydamas trumpą įvadą, kodėl lietuviškomis liaudies dainomis domėjosi užsieniečiai rašytojai ir poetai, kurie, kaip Lesingas, Goethe, tokie net savo operetėje „Žvejė“ įrašė lietuvišką dainą „Aš atsisakiau savo motutei“.

Pristatydamas jis demonstravo gromdas garsajuoste, kurioje įrašytos tos dainos. Tai Philadelphijos Liaudies dainų kvarteto dainininkai: Rasa Krokytė-Veselkienė; smuiko palyda Brigita Kasinskienė; tenoras ir gitara — Juozas Kasinskas ir bosas B. Krokys.

Dainų susidomėjė klausėsi domėjosi susirinkimo dalyviai, ir tuo buvo pakeista susirinkimo nuotaika.

Paskutinis suvažiavimo punktas — tai laimėjimai, padėka už vargą atvykstant į tolimą suvažiavimą. Vertingos dovanos: meno — A. Tamošaitienės meno albumas, A. Tamošaitis paveikslas „Šv. Kazimieras, A. Tamošaitienės ir R. Veselkienės gražios atvirutės ir knyga, garsiausio „Lietuvių vestuvių ir užstalės dainos“.

Idomu, kad suvažiavime dalyvavo Cathy Mees iš Čikagos, kuri yra nepaprastai susidomė

Lietuvių tautinių šokių instituto suvažiavime dalyvavusių kursų dalyvių grupė. Kursai vyko Dainavoje rugpjūčio 13-20 d., dalyvaujant 50 vadovų bei mokytojų, atstovavusių 30 tautinių šokių grupėms.

LIETUVIŠKOS PABIROS KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Po 50-ies metų Klaipėdos vokiečių šeima vėl aplankė Kuršių Neringą bei Klaipėdą, atsiveždama labai blogus išpūdžius iš Lietuvos ir aprašydama juos Rytprūsių vokiečių savaitraštyje „Das Ostpreussenblatt“. Pasiegti automatiniai ir pakrovę jį Kieliuo uosto laive, šeima laimėnigai pasiekė mūsų Klaipėdą ir keltu Nidą, apsidodami iš anksto užsakydami viešbutyje. Vokiečiai rašo, kad tai buvo pirmą didelę staigmeną. Jie nelaukė viešbutyje Vakarų pasaulio prabangos, tikėdami rasti Lietuvoje kuklias, švarias patalpas. Deja, tai buvo darbo žmonėms laisvalaikio pastatas, kai tuo tarpu, visiškai netoli buvo kitas gražus viešbutis, tačiau atrodė skirtas Lietuvos vyriausybės nariams. Be to, jis buvo žymiai pigesnis. Išleptos popierinės („tapetai“) sienos, daug švaros reikalingas tualetas, aiškiai matant higienos trūkumą. Stebisi vokiečiai, kad tas viskas randama po keturių nepriklausomybės metų. Valgykla — didelė sale, su ilgais stalais. Vieną vakarą buvo pagaminta įsūrėjusi mėsa. Nuo jos apsirgo visi turistai. Tačiau kelionės aukščiausias taškas buvo pasiektas ketvirtą dieną, kai iš kiemo „dingo“ BMW automašina, nors buvo užtikrinta dienos ir nakties apsauga. Su kitų pažįstamų automašina vokiečiai pasiekė Vilnių. Dalis gimė išskrido iš Lietuvos, o jie toli automašina keliavo į Vokietiją. Lietuvos Lenkijos pasienyje prie 37°C jie išlaukė keturias valandas. Bet jie girdėjo, kad tai trumpas laikas, kadangi dažnai tenka laukti visą parą. Lenkijos pusėje vokiečiai pamatė 10 km automašinų ir sunkvežimių eilę, laukiant įvažiavimo į Lietuvą.

Be jokių abejonių, tokie aprašai lietuviškų audinių raštais ir pačiais audiniais. „Tautai garbė, jei turi išpuoselėtą savo meną.“ A. Tamošaitis. „Lietuvai atgavus nepriklausomybę“. D. Surdenienė nauja Philadelphijos skyriaus pirmininkė. Tokių minčių lydimi suvažiavimo dalyviai skirstėsi į savo namus.

BVK

Lietuvos vėliavas. Be abejo, lietuviška trispalvė Hamburgo tautiečiai palaiko Valdą, kuris yra žiūrovų labai mėgiamas.

Miuncheno dienraščiui „Sued-deutsche Zeitung“ Rygos korespondentas rugpjūčio mėn. 23 d. iš Vilniaus pranešė, kad Lietuvos sostinėje lankėsi Vokietijos krašto apsaugos min. Volker Ruehe pareikšdamas, kad Lietuva ir Latvija turi kantriai laukti išsijungimo į Vakarų Europos valstybės struktūrą. Rytų Europos valstybės vartų atkėlimas į Europos Sąjungą ir NATO yra ilgesnis vyksmas („laengerer Prozess“). Netikslu jau šiandieną kalbėti, diskutuoti ir minėti valstybių vardus. Baltijos valstybės neturi tos pačios pirmenybės, kokią turi Lenkija, Vengrija, Čekija.

Korespondentas rašo, jog Baltijos valstybėse jaučiama baimė, kad jos būsimosios visiškai užmirštos. I tai vokiečiai atsakė, kad jų išskyrimas būtų moraliai ir istoriniai neteisingas. Lietuvos krašto apsaugos min. Linas Linkevičius ir V. Ruehe priėjo vieningos nuomonės, kad Rusija turi būti taip pat įjungta į europinės apsaugos sistemą. Tas pats dienraščiui išspausdino JAV prezidento pranešėjo Marlin Fitzwater dalį prisiminimų. Pasirodo, kad Dėdės Samo vyriausybės posėdžiuose ne vieną kartą lėkdavo „drožlės“ ant stalo, ne vieną kartą į stalą buvo suduotas kumščio smūgis. Prisiminimuose M. Fitzwater palietė ir Lietuvos klausimą. Pasirodo, kad prez. G. Bush ir kitus ministrus kiekvieną kartą nervindavo namų statybos min. Jack Kemp, kiekvienam posėdyje reikalaujamas diplomatinio pripažinimo Lietuvai.

PRASIDĖJO MOKSLAI VILNIAUS LICĖJUJE

Rugsėjo 14 d. Vilniaus licėjuje prasidėjo tretieji ekonominio švietimo organizacijos „Lietuvos Junior Achievement“ (LJA) diegiamos programos „Taikomoji ekonomika“ (TE) dėstymo metai.

LJA yra parengusi ekonominio mokymo programas įvairaus amžiaus moksleiviams: „Verslo pagrindų“, „Verslo planavimo“, „Gaublio“, „Verslo pagrindai“ yra mokyklinis įvadinis kursas ir laisvosios rinkos ekonomiką bei verslo pasaulį, skirtas ketvirtoms, penktoms ir šeštoms klasėms. „Verslo planavimas“ — ekonomikos ir verslo programų kursas septintoms ir devintoms klasėms. „Gaublys“ supažindina moksleivius su tarptautine prekyba.

Svarbiausia jų — Taikomosios ekonomikos (TE) programa, skirta 11-12 klasių moksleiviams. Joje išsamiai nagrinėjami pagrindiniai ekonomikos dėsniai ir sąvokos, ypač pabrėžiamas privačios nuosavybės, kainų sistemos ir konkurencijos vaidmuo.

Mokiniai sužino, kaip veikia laisvosios rinkos sistema, kokie yra jos privalumai ir nauda visuomenei. Teorinės žinios papildomos praktiniais įgūdžiais.

LJA programas remia Atviros Lietuvos fondas, Lietuvos akcinis inovacinis bankas ir kt. (LA, 09.15)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas,
tel. 708-969-2658.

FLAT RATE CALLS
Bet kurią dieną • Bet kokių laikų
Latvija, Lietuva, Estija,
Rusija, Ukraina — \$85/min
informacijai kreipkitės
1-800-453-0957 ext 370
CYBERLINK

**SUDYOTOS SILKĖS
IŠ KANADOS!**
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė — \$33
8 svarų statinaitė — \$19
Skambinkite:
708-532-5951
arba
708-687-5677
po 5 val. p.p.
Pristatome UPS

HOUSE FOR SALE
by builder in Abbey Oaks, Lemont, IL,
1209 St. Brendan Ct; 4 bdrms, study, full
bsmt. in a quiet cul-de-sac; choice con-
struction; oak trim; central vacuum system
& much more. \$285,000.
Tel. 708-448-5813.

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sažiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūrų FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

**LIETUVOJE PARDUODAMI
ŽEMĖS SKLYPAI:**
1. **KLAIPĖDOJE** Labrenčiškių kvartale prie greitkelio (PALANGA). Yra 40 arų (1 ha — 100 arų), kuriuose leidžiama statyti prekybos centrą.
2. **Šalia ŠEŠTOKŲ** (dabar — LAZDIJŲ raj., o bus MARIJAMPOLIS APSKRITIS) yra 43 hektarai dirbamos žemės, kuri tinkama investavimui, žemdirbystei. Yra greta (1 km) europinės vėžės geležinkelis, vandens tvenkinys (patvenkinus Kliaučios upelį).
Kreiptis į Kurį Vėlių, tel. 708-627-4556

FOR RENT

FOR RENT
Modern 2 bedrm. apt. heat
incl. 71 & Francisco.
Tel. 312-436-0844

IEŠKO DARBO

**42 m. lietuvių moteris
ieško bet kokią darbo.**
Tel. 312-586-6143.

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
ŠV. RAŠTAS. SENASIS TESTAMENTAS. Penkiaknygė. Kun. Antanas Rubšys. 449 psl.	\$12.00
ŠV. RAŠTAS. SENASIS TESTAMENTAS. Istorinės knygos. Kun. Antanas Rubšys. 811 psl.	\$12.00
VIESPATIE IŠKLAUSYK MANĖS. Maldaknygė. Kun. K. A. Matulaitis, MIC. 640 psl.	\$5.00
JAUNUOLIŲ MALDOS. Maldaknygė. Kun. P. K. Kirvelaitis. 159 psl.	\$1.00
APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS. Maldaknygė. Kun. dr. P. Aleksa. 254 psl.	\$1.00
MIŠIOLĖS. ROMOS MIŠIOLAS. Viesiems tikintiesiems. Amerikos liet. kat. kun. vien. leidinys. 1197 psl.	\$27.00
LAIDOJIMO APEIGOS. Įvairios mišios už mirusius. 55 psl.	\$0.50
TIKIU, I, II, III, IV, V dalis. Katalikų tikybos vadovėliai. Versti iš italų kalbos. Visi po MANO PIRMOJI KOMUNIJA. Vad. vaikams ir tėvams. Par. I. Bublėnė ir kun. K. Žemaitis. 89 psl.	\$5.00
KA MES TIKIME. Tikybos vadovėlis. Kun. K. P. Celiešius. 195 psl.	\$5.00
DIEVAS ŠIANDIEN. Žmogus su Dievu ir be Dievo likimas. Kun. dr. J. Gutauskas. 283 psl.	\$6.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.	\$7.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaisnora, MIC. 445 psl.	\$1.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE I dalis. Kelionių išpūdžiai. Ant. Rubšys. 430 psl.	\$9.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE II dalis. Kelionių išpūdžiai. Antanas Rubšys. 477 psl.	\$10.00
KRIKŠČIONYBĖ LIETUVOJE. Kun. dr. J. Gutauskas. 104 psl.	\$4.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pašto išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA. Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

RYŠININKĖ, PARTIZANĖ, KARŽYGĖ IZABELĖ VILIMAITĖ

Iš partizanų istorijų (20)

HENRIKAS KUDREIKIS

Straipsnyje apie MGB agentūrą pokario Lietuvoje partizanų archyvo žurnaliste Nijolė Gaškaitė rašo: „Būta ir tragiškų atvejų: buvęs partizanas P. Bielskis, užverbuotas agentų-smogikų ir jau išdavęs 6 partizanų, randa jėgų sustoti — nušauna jį lydinčius KGB agentus, pasiduoda partizanams, žinodamas, kad jo laukia mirtis. Arba partizanų ryšininkė Izabelė Vilimaitė, 1949 m. suimta, užverbuota ir paleista sekti savo kovos brolius, ateina pas partizanų ir viską papasakoja. Ir nors už tas žinias, kurias ji suteikė engebistams, ji nuteikiama mirti, partizanai suteikia jai galimybę garbingai žūti ne nuo savų, o nuo priešo.

Dirbusi rezistencijai iki 1952 m., Izabelė Vilimaitė, kariuomenėi apsupus bunkerį, kuriame ji slapstėsi, susisprogdina su kitais partizanais.

Šios žinios paimtos iš MGB-KGB archyvų, kurias parašė rusai, bet kuri tiesa buvo užtempiama ant jų korpalo. Perspausdinant žinias iš bolševikų sluoksnių, dažnai apžmeiziami nekalti žmonės.

Žinias apie Izabelę Vilimaitę man suteikė buvęs „Prisikėlimo“ apygardos štabo adjutantas, partizanų leitenantas Viktoras Šniuolis ir buvęs „Kestučio“ apygardos štabo narys a.a. Vyt. Slapšinkas.

Izabelė Vilimaitė gimė 1926 m. Amerikoje. Mirus tėvui, motina Izabelę su broliuku Viktoru parsivežė Lietuvon ir apsigyveno Šeduvos valsčiuje, Veršikių kaime. Vokiečių okupacijos metu ji baigė Šeduvos gimnaziją. Vienus okupantus pakeitė kiti, ir prasidėjo bolševikų okupacija. Tėvynėje prasidėjo pasipriešinimo kovos. Dirbdama Panevėžio vaistinėje, greitai įsijungė kovon, tiekdamą partizanams vaistus, vėliau pradėjo ryšininkės pareigas. 1946 m. įstojo partizanų rinktinėn, slappyvarde — „Stirna“.

Ji visuomet buvo geroje nuotaikoje, nežinojo pavojaus nei nuovargio, ėjo, žygiavo, važiavo. Ji visad atlikdavo reikalingus organizacinius darbus. Toks jos pasiaukojimas, pagal Viktorą Šniuolį „teikė jai žavesio, praskaidrindavo sunkias partizanų dienas. Sunkių naktų sutemose, kada mes ėjome per guodą, klupome, kelėmės ir vėl kažkur ėjome, kažkur toli spindėjo džiaugsmo žiburėlis, žiburėlis, kuris mus alkanus papenėjo, sušalusius sušildė, sužeistus priglaudė. Vienas iš tų žiburėlių ir

buvo „Stirna“. Dar ir dabar mėnu, kaip ilgais rudenio vakarais prie stovyklos laužo sklisdavo tyli partizanų daina:

„Atėjo vakaras į giria,
Atėjo ilgesys pas mus,
Berželių šakos prasiskyrė
Ir pučia vėjas nuo namų...“

Bendras organizacinis darbas suartino Izabelę su Prisikėlimo apygardos laikraščio „Prisikėlimo ugnis“ redaktoriumi, poetu Vytautu Šniuoliu — „Vyteniu“. Manoma, kad jis parašė vieną geriausių savo eilėraščių, skirtą Izabelei, „Sparnuotei“. Izabelė pirmoji apygardoje atskleidė išdaviką Markulį — „Erelį“, kuris nepaprastai daug prisidėjo prie partizaninio judėjimo sunaikinimo. Dėka to, „Prisikėlimo“ apygarda nuo jo nenukentėjo. „Sparnuotė-Stirna“, viena iš pagrindinių ryšininkų, organizuojant 1940 metų visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavimą. Suvažiavimo metu buvo įkurta LLKS, išrinkta vyriausioji vadovybė, pasirašyta labai svarbią reikšmę turinti deklaracija.

Bet Judas nemiegojo. Jis ilgai sekė „Sparnuotės“ veiklą, pasukui ją suėmė. Reikalavo išduoti partizanų junginius, išduoti vadovybę. „Sparnuotė“ užverbavo, nes kitos išeities sugrįžti pas partizanų ji neturėjo. Pasiėmė ginklą ir žinomais slaptais takais grįžo pas savo kovos brolius. Nesulaukę jos išdavimo, čekistai pradėjo skleisti įvairiausius šmeižtus. Apšaukė ją KGB agente. Norėjo, kad jos kovos broliai patys ją pasmerktų. Turėdama šiek tiek žinių, ji, ištikima nelaimei, išgydė kautynėse sunkiai sužeistą vyriausios vadovybės, visuomeninės dalies dailininką Lauryną Mingilą — „Džiugą“.

Judui vėl išdavus, su kitais partizanais kartu ji gynėsi ir žuvo. Jos kūnas buvo išniekintas Tytuvėnų miestelyje. Visi buvo užkasti pagriovyje. Prasiėjęs atgimimui, kartu su palaikais surasta ir „Sparnuotės“ graži plaukų kasa. Kartu su kitais kovotojais jos palaikai buvo perlaidoti Tytuvėnų kapinėse.

Viktoro Šniuolio žodžiais: „Kada nuvažiuoju į tas vietas, kur kartu kovojome, žibuoklių žydėjime matau jos melsvas akis... girdžiu gegutės kukavimą, brolių jos švelnų, bet ryžtingą balsą... Ir, rodos, tuoj, tuoj prasiskleis berželių šakos ir paslaptį miško takelyje pasirodys besišypsanti „Sparnuotė“...“

Poilsis karių savanorių stovykloje žygio „Dzūkija-95“ metų š.m. birželio mėn. viduryje.

Nuotr. E. Jakimavičiaus

ŽVILGSNIS Į „DRAUGĄ“ IŠ ŠAKIŲ

Turbūt mažai dienraščių „Draugo“ skaitytojų žino, kad yra dar vienas laikraštis, kuris taip pat vadinasi „Draugu“. Tai Šakių rajono laikraštis „Draugas“, pradėtas leisti 1945 m. balandžio 6 d., taigi nesenai minėjęs savo gyvavimo — 50 metų. Jis pradėjo išeidavo tris kartus per savaitę, nuo 1951 iki 1962 m. ėjo dukart, vėliau vėl triskart, o dabar vėl grįžo prie dukart savaitinio leidinio (šiuo metu jis pasirodo trečiadieniais ir šeštadieniais). 1989 m. jo tiražas buvo 12,900, o dabar — 5800. Šakių „Draugo“ redaktore pasirašinėja Aldona Zavištauskienė.

„Drauga“ iš Šakių pirmą kartą esu matęs prieš maždaug 15 metų, kuomet stengiausi surinkti visų Lietuvos rajoninių laikraščių pavyzdžius. Ir tas nebuvo lengva, kadangi šią spaudą nebuvo galima siųsti paštu užsienin ir tik Lietuvon nuvykus reikėdavo dėti nemažą pastangą ją surinkti. Šie laikraščiai savo politiniu fonu nedaug skyrėsi nuo tos spaudos, kuri galėjo būti siunčiama užsienin, tačiau dėl nesuprantamų priežasčių, ją išimdavo iš siuntų užsienin (o dažniausiai visai nepriimdavo siuntimui). Nemažai iš tų rajoninių laikraščių turėjo „skambius“ pavadinimus surištus su komunizmu, raudonumu ir kitais tuo laiku madingais žodžiais. Dabar tokių pavadinimų nebėli, ir tie rajoniniai laikraščiai buvo „perkrikštyti“.

O kadangi „Draugo“ vardas buvo nekalts, tai jis išliko iki šių dienų, gal net ir dėl to, kuomet buvo sužinota, kad Čikagoje tokį pavadinimą turi net vienuolių marijonų kongregacijos leistas dienraštis.

Neseniai, gavus ketvertą

„Draugo“ numerių, vėl atnaujinau pažintį su šiuo dienų Šakių rajono laikraščiu. Reikia pasakyti, kad jis yra gana mažas ir kuklios išvaizdos leidinys — turi 4 puslapius, yra gausiai iliustruotas. Tačiau turinys, lyginant su komunistiniais laikais, visiškai pasikeitęs. Pavyzdžiui, 1995 m. rugsėjo 20 d. laidoje Nr. 75 (96662) pirmas puslapis pašvęstas iškilmių Ilguvoje aprašymui su penkiomis nuotraukomis. Iš jo sužinojome, kad rugsėjo 17 d. įvykusios iškilmių Ilguvoje apėmė dvi progas — Švento Kryžiaus išaukštinimo atlydus ir Lietuvos valstybės ir visuomenės veikėjo Sibiro kaninio Stasio Šilingo 110-ųjų gimimo metinių minėjimą. Čia nemaža rašoma ir apie patį St. Šilingą bei jo šeimą ir apie Misiūnuose palaidotą jo dukrą Audronę. Straipsnyje priminama, kad 1941 m. birželio 14 d. ministras ir žmona Emilija bei dukra Raminta okupantų buvo ištremti į Sibirą, kur pirmiausia mirė žmona, o po trejų metų ir dukra. Pats Šilingas po 20 kančių metų 1961-aisiais grįžo į Lietuvą ir sekančiais metais pasimirė Kelmėje.

Tame pačiame numeryje, skyrelyje „Laiko dulkes nužėrus“, yra rašoma apie buvusius Šakių mokyklos angelaitus ir duodama jų nuotrauka iš prieškarinių laikų. Rašinio autorė Aldona Povilaitytė-Zemaitienė savo aprašyme pabaigoje pažymi, kad Šakiuose ir dabar veikia angelaitų draugija.

Ankstesniuose „Draugo“ numeruose plačiai buvo rašoma apie Sintautų bažnyčios konsekraciją, kurią atliko Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, tose iškilmėse dalyvavę Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas ir vysk. Romualdas Krikščiūnas, Sintautų parap. klebonas, Šakių dekanato dekanas, prel. Antanas Maskeliūnas, daug kitų prelatų, kanauninkų ir kunigų bei minios tikinčiųjų. Šios bažnyčios konsekracija buvo rugpjūčio 26 d., o 27 d. sugaudė bažnyčios varpai, kviesdami tikinčiuosius į pirmąsias pamaldas joje.

Laikraštyje sakoma, kad šios šventovės statyba užtruko truputį daugiau negu penkeris metus. Kaip iš aprašymų ir nuotraukų galima matyti, ši bažnyčia yra tikrai įspūdinga.

„Draugo“ rugsėjo 6 d. numerio pirmame puslapyje randame Antano Kramiliaus atsiųstą faksą iš Australijos apie Lietuvos Seimo delegacijos viešnagę tame kontinente. To numerio puslapyje patalpintame Šakių krašto kalendoriuje skaitome žinią, kad sukanka 90 metų, kai 1905 metų rugsėjo 9-ąją Jankuose (remiantis kitais šaltiniais — Lodžėje) gimė kompozitorius ir pianistas Vytautas Bacevičius, redagavęs žurnalą „Muzika ir

teatras“ ir nuo 1940 metų gyvenęs New Yorke.

Iš šio laikraščio metrikroje paskelbtų telefonų numerių galima susidaryti vaizdą, kad šio, du kartus savaitėje pasirodančio laikraščio redakcijoje dirba 4 žmonės. Tai yra maždaug tiek pat, kaip ir 5 kartus savaitėje išeinančiame, žymiai didesnės apimties Čikagos „Drauge“. Atrodo, kad Šakiai nebetingi savo spaustuvės, tad „Draugas“ spausdinamas Vilkaviškyje. Vieno numerio kaina 35 centai, o prenumeruojant mėnesiui — 4 litai, įskaitant ir pašto paslaugas (taigi su pristatymu). Tokiu būdu, metams būtų 48 litai, kas tokio reto dažnumo ir mažos apimties leidiniui yra gana aukšta prenumerata.

Ed. Šulaitis

• Šiauliai. Liepos 29 d. Šiaulių Šv. Ignaco bažnyčioje atlydų proga po vakarinių šv. Mišių buvo parodyta muzikinė kompozicija „O, amžinasis Žodi“, kurią režisavo Regina Steponavičiūtė. Renginyje dalyvavo Šv. Ignaco bažnyčios jaunimo dramos studija, vargonavo Antanas Narbutas, o solo giedėjo Viga Narbutienė.

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryt, jei mano artimieji mirę toli nuo namų? Ką daryt, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima daryt?...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame judri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite — Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežiūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems — ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėt tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutapys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

Nationwide Toll Free (Nemokamas)

LEMONT

EVERGREEN PARK

Tel.: 1-800-994-7600

TINLEY PARK

A.†A. TATIANA KLEČKAUSKAITĖ MARTINKUS

Gyveno Chicagoje.
Mirė 1995 m. spalio 23 d., sulaukusi 85 metų.
Nuliūdę liko: duklė Olga Statkienė su šeima ir brolis Jurgis Klečkauskas su šeima bei kiti giminės.
Velionė pašarvota penktadienį, spalio 27 d. nuo 3 iki 9 v.v.
Robert J. Sheehy laidojimo namuose, 4950 W. 79 St., Burbank, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 28 d. 11 val. ryto.
Vietoje gėlių velionė pageidavo aukos Gvulių Globos draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę duklė ir brolis.

Laidotuvių direkt. Robert J. Sheehy. Tel. 312-582-4400.

A.†A. VERUTEI MYKOLAITIENEI

iškeliavus į Amžinybę, jos vyrą STASĮ ir sūnų ALGIMANTĄ iš visos širdies užjaučiu ir su jais kartu liūdžiu.

Kun. Juozas V. Kluonius

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. KOSTAS JUŠKAITIS

Mirties palaužtas pakelį,
Išėjęs nuo Tėviškės toli,
Mielasis Tėveli.

Jau sueina vieneri metai nuo mūsų mylimo Tėvelio, Senelio ir Uošvio mirties.

Su giliu liūdesiu, minint Jo brangų atminimą ir mirties sukaktį, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos š.m. spalio mėn. 28 d. 8:30 val. ryto, šeštadienį, Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje.

Marija, Dievo Motina, užtark Jį pas Aukščiausią, suteik Jam Amžiną Ramybę.

Nuoširdžiai prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti Kostą savo maldoje ir dalyvauti Mišiose.

Liūdinti šeima: sūnus Vytautas, marti Regina ir anūakai Saulius ir Edis.

KAM MOKĖTI DVIEMS LAIDOJIMO
ISTAIGOMS, JEI VIENAS TELEFONO
SKAMBUTIS GALI VISKĄ SUTVARKYTI,
NEŽIŪRINT NUOTOLIŲ?

Sutikimas tėvynėje š.m. liepos mėn. Iš kairės: Cicero, IL, jūrų šaulių kuopos narė Janina Skamienė, Lietuvos šaulių sąjungos garbės narys išeivijoje Klemensas Stravinskas, „Trimto“ redaktorė Laima Užkurnienė ir Lietuvos šaulių sąjungos II sk. viršininkas Vytautas Žiūra.

Nuotr. Jono Ivinskio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vienartinė proga — užsi-prenumeruoti pirmą kartą „Draugą“ tik už 55 dol. metams. Paskubėkite, nes šis pasiūlymas netrukus baigsis ir metinė prenumeratos kaina vėl bus 95 dol. (pasiūlymas galioja tik JAV). Pirmą kartą užsisakantiems dienraštį (pirmam skaitytojų šimtui), jo prenumerata žymiai papiginta JAV LB Kultūros tarybos ir „Draugo“ administracijos dėka.

Ar sergate cukralige (diabetes) ir to nežinote? Penktadienį, spalio 27 d., Standard Federal banke, 4192 S. Archer (kampas Archer ir Sacramento) bus atliekamas nemokamas cukraligės patikrinimas, kurį atliks Šv. Antano ligoninės personalas. Pradžią maždaug 9:30 val. r. Šis patikrinimas yra dalis kitų, su sveikatingumu susietų, programų, kurias apylinkės gyventojams nemokamai pasiūlo Standard Federal bankas. Pasi-naudokite proga.

JAV LB Kultūros tarybos pirm. Alė Kežėlienė.

JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Alės Kežėlienės, ruošia išskilingą premijų šventę, kurioje bus pagerbti mūsų pasižymėję kultūrininkai. Šventė vyks Jaunimo centre, Čikagoje, lapkričio 5 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Malonėkite atsilankyti.

x A.a. Charles Nartauto mirties prisiminimui duktė Patricia ir žentas John Sullivan iš Kailua, HI, Lietuvos našlaičiams aukoja \$50. Reiškiamie užuojautą artimiesiems ir našlaičių vardu dėkojame „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui.

(sk)

x A.a. Adomą Maciejauską prisimindami, artimi draugai suaukoko vieno Lietuvos našlaičio metinį išlaikymo mokestį — \$150. Po \$25 — G. Mažeika, N. Witchell; po \$20 — dr. A. Valis, G. Mažeika ir \$60 — D. Maciejauskas. Viso \$150. Reiškiamie užuojautą velionio artimiesiems ir dėkojame aukotojams! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago ir IL 60629.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

RETI SVEČIAI PAS CICERO LIETUVIUS

Rugsėjo 17-ji Cicero lietuviams buvo tikra šventė, nes tą dieną jų tarpe pasirodė reti svečiai iš Lietuvos — Vilniaus arkikatedros klebonas, Vilniaus kunigų seminarijos rektorius prel. Kazimieras Vasiliauskas ir Vilniaus Filharmonijos solistas Danielius Sadauskas. Jie, atvykę į Šiluvos atlaisdus Marquette Parko lietuvių bažnyčioje ir juos sėkmingai baigę, sutiko aplankyti ir Cicero lietuvių telkinį, nes jame dar nė vienam iš jų nėra tekę pabuvoti.

Prel. K. Vasiliauskas tos dienos ryte atlaikė pamaldas Šv. Antano parapijos bažnyčioje ir pasakė gražų pamokslą. Tik gaila, kad nelabai buvo galima jį girdėti, nes nepakankamai gerai veikė mikrofonas, o taip pat Amerikoje ne visi yra įpratę prie ilgėsiu pamokslu. Mišiu metu tris kūrinius sugiedojo sol. D. Sadauskas, vargonais palydint parapijos choro vadovui Mariui Prapuoleniui.

Po pamaldų gausus lietuvių būrys susirinko į parapijos salę tolimesniam bendravimui su šiais žymiaisiais svečiais. Pradžioje programos vadovė, Cicero lietuvių veikėja E. Radvilienė, pasveikino svečius ir pakvietė žodį tarti prel. K. Vasiliauską, kuris įdomiai kalbėjo apie savo pergyvenimus tremtyje — Sibire. Jis čia davė skaudžių išsūrių vaizdų, kurie ne vieną iš susirinkusių sujaudino iki ašarų. Prelato mintys neapsiribojė tik pergyvenimais Sibire. Jis trumpai nupasakojo ir apie gyvenimą tėvynėje — blogus ir gerus reiškinius. Jis taip pat padėjo ir išsivijos lietuviams, kurie rėmė ir teberemia savo tautiečius Lietuvoje.

Pertraukos metu pasivažiota kava ir pyragais, o prel. K. Vasiliauskas visą laiką buvo apsuptas tautiečių, kurie stengėsi su svečiu pasikalbėti, įduoti jam dovanėlę arba norėję jį pasveikinti. Prel. K. Vasiliauskas aerodroman iš važiavo tiesiai iš salės, nes bijo pavelti ir lėktuvą Kopenhagone, jis negalėjo stebėti antros programos dalies, kurią po pertraukos atliko sol. Danielius Sadauskas ir jo dukra Ieva. Tačiau, prieš apeisdamas šį susitikimą, svečias pakvietė visus susirinkusius aplankyti jį Vilniaus katedroje, kuomet tik atvykę į tėvynę. Jis buvo palydėtas gausiais plovimais.

Sol. D. Sadauskas savo pasirodyme papasakojo apie jo dainuojamą „Anykščių šilėlio“ atsiradimą, supažindino su kitais kūriniams. Labiausiai publikai patiko vysk. A. Baranauko epinis kūrinys apie „Anykščių šilėlį“, kurį solistas ypač sumaniai moka klausytojams perduoti.

Smagu, kad Cicero lietuvių turėjo tokią retą progą pabendrauti su žymiaisiais svečiais iš Vilniaus. Tačiau gaila, kad tą dieną buvo užplanuota Vid. Vakarų apygardos lietuvių bendruomenės gegužinė. Lemonte ir dalis tautiečių buvo įsipažinęs ten dalyvauti. Tačiau su sumaniu Raimundo Rimkaus vadovavimu ir darbščiu moterų talka, šis renginys gražiai pavyko, ir gausus susirinkusių būrys turėjo gerą progą Cicero lietuvių telkinyje pamatyti retus svečius. O tokių susitikimų reikėtų daugiau! Gal gegužinės geriau rengti gegužės mėnesį, o kitą laiką skirkime kultūriniam renginiams. Besaikių menų renginių lietuvių ruošimu kažin ar toli galima nueiti?

E.Š.

x TRANSPA K praneša: „Lietuviai nuo seno buvo įpratę gerbti bites: drevinės bitininkystės papročiai jau buvo įrašyti į Pirmąjį Lietuvos statutą“. Stundiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPA K, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, rugpjūčio 27 d. Baltia Express priiminės sjuntinius lietuvių centre, Lemonte nuo 9 val. ryto. Daugiau sužinosite paskambinant nemokamu telefonu 1-800-SPARNAI, t.y. 1-800-772-7624.

(sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VEJAU, VEJAU...

Skubu, bėgu, nebespėjau! Krinta, byra obuoliai... Tu, pašėlęs laukų vejau, Pažiūrėk, ką pridarei!

Skrenda lapai, šakos lūžta, Sudraskei paukštelio gūžta. Dreba namo kaminai — Kūliais vertias katinai! Danutė Lipčūtė-Augienė

MANO MAMYTĖ — LIETUVĖ MOTINA

Mano mamytė yra lietuvių motina man iš pat mažens. Ji man daug kalbėjo lietuviškai, kai aš buvau jaunesnis. Kai man suėjo penkeri metai, aš pradėjau lankyti lietuvišką mokyklą. Ji mane veža kiekvieną šeštadienį į lietuvišką mokyklą. Buvome nuskrudę į Kanadą tautinių šokių šventės reikalais.

Šventių metu mes važiuojame į New Yorką aplankyti mūsų šeimos. Kalėdų ir Velykų metu, mes einame į Apreiškimo bažnyčią. Mano mama ten ejo, kai ji buvo maža.

Dabar mano mama priklauso „Vaikų globos“ draugijai. Ši organizacija renka drabužius neturintiems Lietuvos vaikams. Taip pat renka maistą ir vaistus. Daug padeda Lietuvai.

Mano mama nori, kad aš būčiau geras lietuvis. Aš toks būsiu, nes ji labai daug dirba. Lietuvai ir už mane.

Aliukas Volosenko
Bostono lit. m.-los mokiny.

MANO „DVIGUBAS“ GYVENIMAS

Kai grįžtu namo iš mokyklos, trupučiui pailsiu, tada pradėdama nors daryti. Pirmadieniais užsiimu su lietuvių skaustais. Ten yra daug visokių užsiėmimų. Mus moko, kaip mes turime gyventi lauke. Mokytojas duoda įvairių namų darbų. Man reikia vienos, kartais, ir dviejų valandų, kol viską tvarkingai atlieku. Mėgstu sportą. Žaidžiu futbolą pusantros valandos kasdien. Šeštadienį, po pamokų lietuviškoje mokykloje, žaidžiu krepšinį. Užaugęs, galvoju būti lakūnu ar pilotu. Dabar aš mėgstu statyti lėktuvų modelius, ir vis žiūriu, kuris išeina geresnis. Jei nebūsiu pilotas, tai būsiu mechanikas, taisytiu mašinas, nes dabar jomis labai domiuosi kaip jos padarytos.

Aš neskubu tuo ar kitu pasidaryti. Tai mano tik svajonė būti pilotu. Parėjęs iš mokyklos, kaimynams nupjaunu žolę, tai mano skautiškas geras darbas.

Pilypas Taraška
Clevelando Šv. Kazimiero lit. m.-los mokiny.

LIETUVIŠKAS DARŽAS

Daržas yra daržovių auginimo vieta. Daržus žmonės ruošia artaiu namu, kad lengviau galėtų juos prižiūrėti. Daug daržovių auga darže: raudonieji burokai, morkos, pomidorai, bulvės, agurkai, ridikėliai, ropės, sėtiniai, salotos, svogūnai, pupelės, petražolės ir krapai. Lietuviai daugiausia augina šias daržoves, nes jas mėgsta. Ypač jiems patinka kopūstai ir bulvės.

Andrius Vaskys

Po namo langais buvo lietuvių pasididžiavimas — gėlių darželis, aptvertas gražia tvorele. Darželyje žydėjo panašios

(sk)

ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Iš A. Gustaičio knygos vaikams „Sodininkai“

Algis ir Taksukas kalbasi su Medžių Dvasia

Dail. Ilona Brazdžionienė

ASILAS, NEŠAS DIEVAIČIO STATULĄ

Žmogus, užkroves asilui dievaičio statulą, vedė jį į miestą. Sutiktieji keleiviai lenkėsi statulai, o asilas, tardamas, jog žmonės jį garbina, ėmė pūstis (didžiūotis) ir ne-benorėjo toliau nė žingsnio žengti. Bet varovas, supratęs jo mintis, ėmė vėdu (pagaliu) asilą tvatyti (mušti) ir tarė:

Ak tu, kvailuti, kvailuti! To

betrūko, kad žmonės lenktųsi

asilui!

Pasakėčia rodo, kad žmonės, didžiūdami sietimais nuopelnais, dažnai tik kitus žmones juokina.

RUDUO

Rytas yra šalta. Paskutines uogas valgome. Dienos yra trumpos ir uodai mažiau kanda. Obuolių yra daug.

Tomas Vodka

Jau raudoni lapai, norisi užšokti ant jų! Daug lapų kieme, matosi oranžinių. Gražu būtų uždegti laužą.

Žibutė

Rudenį mes šokame į lapų krūvas. Uodai kanda, dūmai rūksta. Ugnis šoka aukštyn prie laužo. Obuoliai krenta nuo obels. Ruduo!

Daina

Ruduo, lyg raudona, oranžinė spalvų upė! Krenta lapai, dinga gėlės. Lapų upė teka. Oi, kaip gražu!

Saulė

Rudenį lapai krinta. Ūkininkai šieną pjauna. Dienos trumpėja. Vaikai kuria laužus. Valgome skanius obuolius.

Viktorija Milunaitė

Rudos spalvos lauke. Urveliai iškasti. Jau tamsiau. Uodai dingę, oras drėgnas.

Antanas

Raudoni lapai krenta. Uogos rudenį nebeauga. Daug nukritusių lapų guli ant žemės. Upės vanduo jau šaltas. Obuoliai krenta nuo medžių.

Nida

Visi Lemonto Maironio lit. m.-los trečio skyriaus mokiniai. ('95 mes dar gyvi)

Per jaunus

Algis: — Petrai, ar nežinai, ger

ro vaisto nuo nemigos?

Petras: — Kas neužmiega, turi

skaityti nuo vieno ligi tūkstančio.

Algis: — Šis patarimas netin-

ka, nes mano vaikas, kuris per

naktis nemiega, tėra tikrai pus-

antrų metų — ligi tūkstančio su-

skaityti nesugebės.

(5 taškai)

PIKTOJI PAMOTĖ

(Legenda — pasaka)

(Tėsinys)

Mergaitės širdelė neišsigaista. Ji tvirtai tiki Dievo Motinos Marijos globa. Giria ūžia, medžių šakose vėjas šlamščia, o našlaitė uogų prisirinkusi vaikščioja ir gieda: „Sveika, aušros žvaigždė šviesi! Tu linksmė svieto (pasaulio) esi — mergele Marija“...

Dievo Motina Marija danguje sėdėdama išgirdo balsą sielos, reikalaujančios pagalbos.

Nusileido Ji iš dangaus į girių medžius pas paklydusią ir visų apleistą, vilkams suėsti pamerktą našlaitę — mergaitę. Giris medžiai pasitraukė ir Dievo Motinai davė taką.

— Ko ieškai, našlaite, toje tamsioje girioje? — paklausė Marija mergaitės.

— Rinkau uogas, dabar kelio neberandu.

— Eik su manim, aš tave išvesiu!

— Dieve, atlygink Tamstai! — tarė mergaitė linksmai eidama paskui Mariją.

Išėjusi su Marija mergaitė ant kelio, pamatė stebuklą: visur buvo tamsi naktis, o čia buvo diena, tekėjo saulė, visas dangaus pakraštys žibėjo auksu.

Plačiu vieškeliu daugybė žmonių važiuo į miestelio turgų. Daug žmonių šneka, rėkia, — vos tik galima pralįsti.

Turgavietėje stovi pirkliai su visokiais daiktais: karoliais, skarelėmis, drabužiais, namų reikmenimis, žiedais, šventais paveikslais, maldaknygiemis, kaspainiais — visko didžiausios krūvos.

Našlaitės net akys prašvito. Stovi, žiūri ir džiaugiasi, taip ją vilioja tie daiktai, kad ji negali net vietoje nustovėti. Dievo Motina Marija tai matydama, linksmu veidu žiūredama į mergaitę, klausia:

— Kodėl taip stebiesi? — (Bus daugiau)

GALVOSŪKIS NR. 16

(Žiūrėkite piešinėlį)

Beždžionė keliauja per mišką.

Yra keturi keliai, kuris iš jų

trumpiausias? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 18

Esu daiktas, be kurio raitelis neapsieina. Jei pirmą raidę pakeisi kita, lengvai neįkopsi į mane. Pakeitęs trečią raidę kita, gražų ir didelį Lietuvos miestą atrasi. Kas aš?

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 19

Tarp skliaustelių yra sudėties, atimties ir daugybos ženklai. Į skliaustelius įrašykite skaičius, su kuriais atlikę nurodytus veiksmus, gautume 5.

1. () - () + () = 5

2. () x () + () = 5

3. () - () x () = 5

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 20

Vyresnieji sprendėjai pasi-naudodami literatūra atsakykite į šiuos klausimus: 1. Iš kur yra kilęs žodis „metras“? 2. Ar tiesa, kad paskutinis Lietuvos - Lenkijos valdovas draugavo su moterimi, kuri likvidavo jo valstybę? 3. Iš kur yra kilęs žodis „getas“? 4. Ar 51 metų amžiaus Napoleonas mirė nuo skrandžio vėžio, ar buvo nuodijtas? 5. Lietuvoje yra upė, kurios vardas „Musė“, ji teka pro Musninkų miestelį ir įteka į Nerį. Kokio ilgumo yra ši upė?

Teisingai ir pilnai atsakę į klausimus gaus 10 taškų, o trumpai ir apytikriai — 5 taškus.

Atsiuntę kun. dr. E. Gerulis

(5 taškai)